SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY · УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 44. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 9, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го БЕРЕЗНЯ 1989 Ч. 44. РІК XCVI.

„Та ось — Бунтар прийшов у ніч тривожну"

ЗАХІД ДОВІДУЄТЬСЯ ПРО НОВІ МОГИЛИ РОЗСТРІЛЯНИХ

Ню Йорк. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер описує як в селищі Биковня біля Києва віднайшли братські могили, в яких поховано тисячі розстріляних в роки сталінського терору. Про це писали також інші газети за Ассошіейтед Пресс.

Про ці величезні спільні могили знали вже давно. Ще 1944 року там працювала комісія, що розслідувала злочини нацистів на совєтській території. Ця спеціяльна комісія розкопала невелику частину братських могил і швиденько закінчила дослідження, оголосивши, що там німці ховали в'язнів, які загинули в двох концтаборах, що були розташовані недалеко від Биковні.

Однак у 1971 році дощі розмили пісок і з могил повитикалися простріляні черепи і скелети. Це помітили любителі золотих обручок, хрестиків та і інших прикрас і почали розкопувати могили. Розриті шукачами золота могили привернули увагу місцевих жителів і ті вдарили на тривогу. Тоді уряд прислав військових, які засипали могили піском і заборонили місцевим людям займатися розслідуванням їх.

Однак у травні 1984 року кістяки і черепи знову повисовувалися з-під землі. Влада знову прислала військових спеціяльного призначення для охорони і закопування прострілених черепів і тим разом їх закопали глибше та поставили мармурову плиту з написом „Вічна пам'ять". Внизу дрібними літерами зазначено, що в братській могилі поховано „6,329 совєтських вояків, партизан, підпільників та мирних жителів, по-звірячому вбитих фашистами під час окупації 1941-1943 років".

Пенсіонер Микола Лисенко, що випадково наткнувся на могилу в 1987 році, зфотографував прострілені з потилиці черепи і зробив опит місцевих жителів. Він встановив, що ще за чотири роки до приходу окупантів на цьому місці за глухим зеленим парканом існував таємничий об'єкт НКВД з вахтовою будкою при в'їзді та постійною військовою охороною.

Місцевий житель Петро Куковенко розповів як щоночі туди заїжджали вкриті брезентом вантажники. Серед людей поширювалась чутка, що там міститься

(Закінчення на ст. 8-ій)



Скульптура „Думи молодії" Тараса Шевченка — Ф. А. Коцюбинського

М. Лебединський

Тарасові

Обдерта з слави, шат, в пітьмі німіла
У муках Мати, на хресті розп'ята,
Хрестом лилась остання кров із тіла
Під посвист батогів і регіт ката.

І вже орда московська ликувала,
Що там навіки скам'янів бунт степу
Що чорнозем в залізо закувала —
І в попелі погас вже дух Мазепи.

Та ось — Бунтар прийшов у ніч тривожну;
Як крик століть із крови й чорнозему,
І в громах пісню бунту переможну
Жбурнув, як люту, месну анатему.

І задудніли знов лани і гори,
І задзвонили панцері блискучі,
І знов ворожу аж у синє море
Поніс Дніпро веселий та гримучий!..

У ВІДНІ ПЕРЕГОВОРЮЮТЬ В СПРАВАХ ЗБРОЇ

Відень, Австрія. — У понеділок, 6-го березня ц.р., тут почалася конференція, на відкриті якої СССР виступив з обширною триступневою пропозицією зменшення звичайної зброї та військового персоналу в Европі.

Детальний нарис пропозиції подав міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе, і це є першим натяком на те, в який спосіб союзники Варшавського Пакту мають на меті виконати зобов'язання Міхаїла Горбачова до рівномірного ограничення звичайної зброї і військових частин Заходу і Сходу. Зі свого боку західні альянти подали й свої специфічні вимоги в тих справах.

Вашінгтонські аналітики є вдоволені, що обидві пропозиції є однозгідними у кількох важливих і засадничих питаннях, як рівномірні органичення зброї, загальний засяг збройного зменшення та потреба взаємної перевірки. Не зважаючи на те, ті самі аналітики підреслюють й те, що важливі спірні питання ще дальше залишаються спірними.

З усього виглядає, що обидві сторони є вдоволені зі своїх виступів. Е. Шеверднадзе зумів своїми май же прямими зверненнями до европейців, про територію яких йде мова, виєднати собі прихильників, хоча Дж. Бейкер недвозначно вказав на дотеперішні невеконання багатьох обіцянок СССР і тим самим остеріг альянтів перед заглальниковими пропозиціями Горбачова.

Помер Ю. Циранкевіч

Джерзі Ситі, Н.Дж. — У Польщі в п'ятницю, 20-го січня, помер Юзеф Циранкевіч, довголітній прем'єр Людової Польщі, колишній політичний в'язень нацистських концентраційних таборів та діяч Польської партії соціялістів до 1939 року.

Помер на 77-му році життя, будучи вже на емеритурі, займав тільки почесне представництво в Світовому комітеті миру, який був зорганізований совєтським бльоком для пропагандивних цілей.

Похорон відбувся 28-го січня з почесною вартою війська та державних і партійних лідерів. Похоронено його на цвинтарі для заслужених на Повонзках у Варшаві.

П. Рубан виступить у Вашінґтоні

Вашінгтон. Відомий український правозахисник і активіст Петро Рубан, колишній політв'язень, доповідатиме перед українською громадою Вашінгтону в четвер, 16-го березня ц. р., о год. 7-ій вечора в приміщеннях Релігійного Інституту св. Софії, 2615 30-та вулиця Н.В.

П. Рубан говоритиме про кооперативний рух в Україні та про можливості співпраці з ним для підтримки українців у їхніх змаганнях до самостійности.

Вступ на залю 7 дол від особи. За точнішими інформаціями слід телефонувати на число (202) 547-0018.

„ПОШАНУЙМО ЙОГО МОВУ"

(Заклик Президії СКВУ)

Цього року 9-го березня минає 175 років від дня народження великого українського поета, борця і мученика за права українського народу, Тараса Шевченка. Важливість Шевченка в історії українського народу не можна переоцінити, бо його творчість, а зокрема його політична філософія висловлена в його поезіях, стала підвалиною нашої національної свідомости. Це ж Шевченко став основоположником української літератури, який своєю поезією доказав, що українська мова здатна до вислову найглибших почувань людини, до найбільш філософічних міркувань.

Не менш важливою є Шевченкова політична філософія, яка стала підставою нашого національного відродження, збудила приспану ворогами любов до нашого минулого і вказала нам єдиноправильний шлях, що тільки „в своїй хаті, своя правда і сила і воля". Але це вимагає спільного зусилля, об'єднання всіх верств українського народу, до чого він закликає, говорячи, „обніміте ж брати мої, найменшого брата, нехай мати успіхнеться, заплакана мати". А заразом з тим він закликає стати на прю з нашими ворогами: „Вставайте, кайдани порвіте, і вражою злою кров'ю волю окропіте".

Ось це і є наш дороговказ, який нам дав Шевченко, це напрямні нашої діяльности. Проголосивши 1989 рік Роком Української Мови, Світовий Конґрес Вільних Українців, як і ми, всі українці у вільному світі, хочемо вірити, що нашим братам і сестрам в Україні вдасться привернути потоптаній та обезправненій українській мові належні права на землі Шевченка, щоб слово Шевченка лунало свобідно і непофальшовано.

А тут поза межами землі української, зробім усе можливе, щоб українська мова, мова Шевченка, знайшла своє гідне застосування в кожній нашій родині, в кожній нашій церкві, в кожній нашій організації. Шануючи Шевченка — пошануймо і його мову.

Президія Секретартіяту СКВУ

Юрій Шимко
президент

Василь Верига
генеральний секретар

Відділ Документаційного центру в Дітройті влаштовує семінар

Дітройт (Р. Л.). — Досі праця Відділу зосереджувалась на збірках фондів, які осягнули суму 6,215 дол., та на збиранні архівних матеріялів і документів. Намічений семінар на суботу 18-го березня ц.р., від год. 2-ої до 6-ої по полудні в домівці СУА, вул. Раєн ч. 27040 у Воррені, Миш., має за завдання започаткувати збірку записуваних на магнітофонній стрічці мовних свідчень очевидців та учасників історичних подій, головно під час та поміж світовими війнами.

Керівником семінару буде мґр Іроїда Винницька з Торонто, яка розкаже учасникам про свій досвід в практичній підготові, відповідному оформленні та успішному переведенні індивідуальних свідчень.

Бажаючих взяти участь в семінарі та в дальшій праці Відділу, проситься зголоситись до голови Відділу мґр Роми Диґдало на число телефону 759-6549, або до містоголови Ольги Марущак на число 274-3807.

ДОПОВІДЬ Д-РА Ю. ГАЄЦЬКОГО

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в суботу, 11-го березня ц.р., о год. 5-ій по полудні, влаштовує доповідь на тему „Вплив літопису Величка на творчість Шевченка". Доповідь виголосить д-р Юрій Гаєцький з Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету в приміщеннях НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями.

Появився збірник про українців в Онтаріо

Торонто. — Від часу Другої світової війни канадська провінція Онтаріо, а головно її найбільше місто Торонто, стали провідним центром українців на Заході. Співпрацівник Катедри Українознавчих Студій при Торонтонському університеті д-р Любомир Луцюк був співредактором подвійного розміру спеціяльного числа „Поліфонії", річника Багатокультурного історичного товариства Онтаріо, яке недавно появилося під заголовком „Українці в Онтаріо".

Всі статті в цьому 30-сторінковому великого формату числі присвячено виключно організаційному життю онтарійських українців у всіх його багатогранних аспектах, а передусім у його найбільших осередках: Торонто, Оттаві й Кінґстоні. Там є статті про діяльність Федерації Українського Національного Об'єднання і Ліґи Визволення України, про україномовну пресу, про види демографічного розселення українців, про канадсько-українських мистців, про архітектуру українських церков, а крім того є теж статті на більш спеціялізовані теми, наприклад, про інтернування українців як „ворожого елементу" в роках 1914-20, чи про Український Летунський Клюб у Ошаві. Декілька співпрацівників катедри, в тому часі д-р Богдан Кордан, д-р Стелла Гринюк, Марко Царинник, д-р Тома Приймак, як теж і професор Павло Р. Маґочий, були співавторами цього числа.

Щоб розбудити більше зацікавлення порушеними в цьому числі темами, поміщено теж статті, які подають докладні джерела та бібліографічні дані, що в майбутньому можуть послужити для дальших студій про життя українців у цій провінції. Сторінки цього числа є прикрашені багатьма ще досі ніде не опублікованими знімками з життя українців.

Це число присвячено пам'яті Богдана Панчука та Святослава Фроляка, двох канадських українців, які своєю працею причинилися до того, щоб українські втікачі після Другої світової війни мали змогу приїхати до Канади і тим самим вплинули на творення нових форм організаційного життя українського суспільства у цій провінції.

„Українці в Онтаріо" можна набути від видавництва: Multicultural History Society of Ontario, 43 Queen Park Cr. E., Toronto, Ont. M5S 2C3.

„ЗАГРАВА" В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н. Й. — Заходами 46-го Відділу Союзу Українок, тут в неділю, 12-го березня ц. р., о год. 4-ій по полудні в середній школі ім. Єпископа Карні, виступить український драматичний ансамбль „Заграва" з Торонто. Ансамбль „Заграва" поставить п'єсу-сатиру „Танок волі".

Д-р О. Субтельний і д-р З. Когут розповіли про свої праці

Вашінґтон (Марта Зєлик) — Українці, не лише в діяспорі а також і в Україні, можуть радіти появою двох нових книжок що стосуються історії їхньої батьківщини.

Недавно на книжкових ринках ЗСА та Канади появилися праці двох молодих українських науковців: д-р Зенон Когут насвітлив малодосліджений період історії України в його праці п.н. „Російський централізм і українська автономія", а проф. д-р Орест Субтельний написав історію України, в якій велику увагу присвячено новітній добі, тобто рокам з часу революції 1917 року до сьогодні. Обидві книжки появились англійською мовою, однак як д-р Когут, так і д-р Субтельний мають надію, що незабаром будуть переклади їхніх праць на українську мову.

Обидва автори розповіли про свої новоопубліковані праці під час авторського вечора, який відбувся в п'ятницю 17-го лютого ц.р., в приміщеннях центру св. Софії. Цей вечір, на який прибуло близько 75 осіб, влаштувала Вашінґтонська Група.

Як сказав д-р Когут, його праця вказує на історичні джерела боротьби між Україною та Росією. В центрі уваги його праці про остаточне зруйнування гетьманщини — це зудар двох протилежних систем; російського царату з його характерними автократією, централізмом та браком правових законів, і української гетьманщини, в якій існували різні суспільні верстви, члени яких мали історичні й станові права і вольності.

Дві ці системи „поєдналися" у 1654 році, іґноруючи основні розбіжності, а до остаточного зудару не дійшло аж до 1760-их — 1780-их років. В той час ми бачимо, зазначив д-р Когут, з одного боку відмовлення автономних поривів серед українців, а з другого боку ідеї цариці Катерини щодо успішного керування урядом. Вона була переконана, що треба знайти раціональні методи керування державою і застосувати їх скрізь і всюди, не беручи до уваги традиційні, етнічні чи національні вартості даного підлеглого народу. Її погляди на цю справу підсилювали російську систему автократії, отож вона вирішила зруйнувати гетьманську Україну.

Цей процес, який розпочався наприкінці XУIII століття, завершився аж в 30-

(Закінчення на ст. 8-ій)



Д-р О. Субтельний



Д-р З. Когут

У СВІТІ

У СТОЛИЦІ ТИБЕТУ ЛЬГАЗІ тривають зудари між місцевим населенням і китайськими властями. Суперечливі повідомлення про жертви надходять від західніх туристів, які говорили телефонічно з кореспондентським пунктом пресового агентства Ассошіейтед Пресс у Пекіні. Західнім журналістам в'їзд у Льгазу заборонений. Судячи з розповідей очевидців, громадян ЗСА і Швеції, зудари почалися під час демонстрації у неділю. Демонстрація відбулася на відзначення річниці заворушень у Льгазі, під час якої загинуло — за неофіційними даними — 24 тибетці. Крім того 10-го березня минає 30-річчя повстання тибетців у боротьбі за незалежність. Повстання було нещадно придушене комуністами. Комуністичний Китай анексував Тибет у 1950 році. У неділю і в понеділок демонстранти несли тибетські прапори, заборонені комуністичним урядом.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СССР Едуард Шеварднадзе, який перебуває у Відні на міжнародній конференції в справі нуклеарних озброєнь, склав візиту президентові австрійської республіки Куртові Вальдгаймові. Аналогічну візиту зробив також італійський міністер закордонних справ Джуліо Андреотті. Після зустрічі зі совєтським міністром К. Вальдгайм дав інтерв'ю австрійській телевізії. Відповідаючи на запитання журналіста, він сказав, що під час розмови, яка тривала 35 хвилин, ні разу не виникала справа про можливу офіційну візиту президента Австрії до СССР. За словами Вальдгайма, мова з Шеварднадзе йшла переважно про міжнародні справи, зокрема, про проблеми Близького Сходу. Совєтський міністер поділився з президентом своїми враженнями від недавньої візити в Іран. Зі своєї сторони Вальдгайм розповів своєму гостеві про те, в якому стані перебувають відносини Австрії з Европейською економічною спільнотою, згадав, що в цьому році Австрія має намір подати заяву про вступ в цю організацію.

В АМЕРИЦІ

ЛЕТУНСЬКА ЛІНІЯ ІСТЕРН Ейрлайнс майже зовсім зліквідувала полети своїх літаків, за вийнятком трьох повітряних шляхів, заявляючи, що не є спроможна вдержувати повний розклад своїх летів з уваги на те, що майже 90 відсотків її пілотів солідаризуються у страйку з механіками й не зголошуються до праці. Разом із цією заявою звільнено біля 5,000 осіб з праці. Речник повітряної лінії Робін Мателл заявив, що повітряна лінія не може функціонувати в непевності. Не допомагає в цій ситуації зоркема на східньому побережі ще й погода, де снігова буря сповільнила ще тих кілька останніх летів, як також і заклик крайової профспілки пілотів, щоби працювали у своїх летунських лініях виключно за правилами, тобто не працювали додаткових годин в разі потреби і т.д.

АМЕРИКАНСЬКІ ФІРМИ втрачають зацікавлення у можливостях соняшної енергії та деякі з них відтягають свою підтримку саме тепер, як технологія перетворювання соняшного світла в енергію ось-ось зможе конкурувати з іншими джерелами енергії. Фірма АРКО Соляр, найбільша в цій ділянці, знаходиться в дуже скрутній ситуації, бо її матірна фірма, яка колись свій вклад гроша уважала ключевим в майбутніх змінах енерґійної сили на світовому ринку, тепер думає, що цей капітал буде більш корисним у ділянках розвою енерґії з вугілля чи нафтової ропи.

РЕЧНИКИ ДЕРЖАВНОГО департаменту заявили, що ЗСА є дуже невдоволені насильним приглушуванням Китаєм, демонстрації в Тибеті. Зокрема критрично наставлені до вжитку пальної зброї, бо в результаті вже є смертельні жертви та поранення. Одначе свого невдоволення ЗСА офіційно до уряду Китаю не спрямували, бо згідно зі звітуванням президента Джорджа Буша перед сенатськими провідниками з його перебування в Пекіні, Китай та ЗСА на тему Тибету „погодилися на погоджуватися" тим більше, що справа Тибету уважається внутрішньою справою Китаю.

РЕДАКТОРИ ГАЗЕТИ „Старс енд Страйпс", органу армії ЗСА, вже давно нарікають на строгу цензуру військового командування. Тому Головне бюро звітностей у своєму звіті рекомендує, щоб відповідальними за цю військову газету були цивільні особи, бо помічено багато випадків, де військова влада вмішувалася в точне подавання новин своїм читачам,зокрема у виданні для військовиків частин на Тихому океані. Між недопущеними статтями була новинка про те, що кореанки зумисне виходять заміж за американських вояків, щоби дістати дозвіл на переїзд до ЗСА та тут займаються простицуцією. Не допущено також й новинки про критику газети сенатором ВіліямомПроксмаєромякраз на тему цензрури військовими властями. В центрі цієї афери є два неможливі до здійснення завдання: подавати військовикам правдиві новини та рівночасно служити внутрішнім ограном армії. Пробиватись цією підмінованою територією виявляється куди важче в мирний час, як у воєнний.

ДУЖЕ ПОМІТНИМ ПОЧИНАЄ бути зростаюче невдоволення професійних урядовців Державного департаменту тим, що державний секретар Джеймс Бейкер в такий повільний спосіб накреслює напрямні своєї політики, а ще повільнішим темпом реорганізує свій департмент. Ще більше подратовання прийшло, коли найвищу ранґою американську жінку дипломата Розен Ріджвей, яка є асистенткою державного секретаря для справ европейських і канадських, зовсім виключено з розмов поміж Дж. Бейкером та іншими західньо-европейськими провідниками. Тим часом Бейкера та його співпрацівників дальше критикують за повільну реакцію на погрози аятолли Хомейні письменникові Сальманові Рушді, як також за їхню нерішучість у реакції на рішення країн Центральної Америки про закриття баз нікараґуанських повстанців у Гондурас.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пробудник нації

У цьому році відзначуємо 175 років від дня народження Тараса Шевченка і 25-річчя від часу відкриття у Вашінґтоні пам'ятника Шевченкові. 25 років тому відбувся у Вашінґтоні наймогутніший, найчисленніший з'їзд українських людей, що його знала історія української громади в Новому Світі. Колишній президент, колишній головний командант переможних збройних військ у Другій світовій війні, Двайт Д. Айзенгавер відкрив цей врочистий церемоніял. І протягом минулих 25 років, як і ще раніше, українські люди не тільки в Америці, але розсіяні у всій діяспорі, щороку відзначали і далі відзначають у березні місяці Шевченкові роковини. І Тарас Шевченко — це єдина постать, яка єднає усю розсварену українську громаду у діяспорі та водночас духово єднає цю діяспору з рідною Україною.

Чужинецький світ не всилі зрозуміти, чому власне українці так почитують, так прославляють Тараса Шевченка. Чужинецький світ не всилі зрозуміти це, бо він не всилі вчутися в чар Шевченкового слова і не всилі зрозуміти, що значення Шевченка для українського народу далеко переступає межі значення навіть геніяльного поета. Пантелеймон Куліш назвав Шевченка над його свіжою могилою „Світильником небесним''. Насправді Тарас Шевченко став пробудником української нації. „Кобзар" Тараса Шевченка мав куди-куди більший вплив на формування новітньої української політичної думки і на формування цієї психіки українства, як „Самостійна Україна" Миколи Міхновського, „Україна ірредента'' Юліяна Бачинського та програми всіх українських політичних партій в Галичині і Наддніпрянщині, заснованих на переломі цього і минулих сторіч.

На тему винняткового у світі культу Шевченка в Україні і поза нею, скрізь де тільки існують якісь гурти українських поселенців, появилося вже багато-багато виголошених і надрукованих коментарів. Тому в міркуваннях на цю тему неможливо виминути повторення, — але ж бувають тексти, що їх ніхто й не подумає зміняти. „Отче наш'' — це незмінна молитва, як і „Вірую". „Вірую" — християнська молитва наче автоматично пригадує „Вірую" українських людей у віще слово Тараса Шевченка. Він закликав „Вставайте, кайдани порвіте І вражою злою кров'ю волю окропіте". На превеликий жаль, тягар довгої неволі був завеликий, щоб його скинути зразу після того, як вибила перша історична година для визвольного зрвигу у 1917 році. З вибухом Першої світової війни не було в Україні ні одної української народної школи, ні одної української газети, Церква була зрусифікована, велика земельна власність, промисел і торгівля були в руках московських посідачів. Нарід прокинувся із сну на Шевченковий заклик, але не прозрів ще на 100 відсотків. І тому появилося злощасне явище „невтральности" і тому ми програли перший наш новітній визвольний здвиг. Але все ж той визвольний здвиг дав традицію збройної боротьби за державність і ця традиція з черги породила Українську Повстанську Армію та Першу Українську Дивізію — новітні військові формації, — ця традиція дала теж поштовх до створення в Західній Україні революційного підпілля.

Усього того чужинецький світ — за винятком одиниць, наукових дослідників не знає. А все те, що пов'язане з українським визвольним рухом, аж до теперішнього руху за володіння Михаїла Ґорбачова — пов'язане з „Кобзарем" і його автором. Історія української політичної думки і вся новітня історія України тісно пов'язана із творчістю Тараса Шевченка. Література про Тараса Шевченка вже така обширна, що створилася окрема галузь науки — шевченкознавство. На одній шевченкознавчій конференції у Науковому Товаристві ім Шевченка у Ню Йорку Юрій Шерех-Шевельов сказав: „Здавалося, що про Тараса Шевченка вже все сказано, але показується, що це не вірно, що все ще можна знаходити в Шевченкові щось нове''. Твердження, що „Шевченко — поет і тому літературознавець може про поета казати, що хоче'' — не вірне. Шевченко не є для нас тільки поетом. Шевченко є пробудником нації, Шевченко є світильником небесним.

І тому треба, щоб у цей винятковий ювілейний рік Тараса Шевченка вшанувати його якнайвеличавіше. Це апель до всіх тих, на яких лежить моральний обов'язок — відзначити 175-річчя від дня народин Тараса Шевченка і 25-річчя від часу здвигнення йому пам'ятника у Вашінґтоні.

Володимир Барагура

„НЕМА НА СВІТІ УКРАЇНИ, НЕМАЄ ДРУГОГО ДНІПРА..."

(Патріотизм і віра в Шевченка)

I.

Безмежна, аж до самовідречення й самопосвяти, любов Тараса Шевченка до своєї батьківщини й до свого народу, його бажання, щоб запанувала правда й справедливість, його змагання до відродження української нації й самостійної держави, його глибока релігійність і віра в Боже Провидіння та силу молитви, без яких людина безрадна, його палкі заклики до братолюбія й єдиномислія, якими просякнуте все життя, творчість і діяльність Кобзаря, — це притаманні риси Тараса Шевченка, як людини, поета, філософа-мислителя, мистця-маляра, дослідника нашого минулого й як національного пророка, який у хвилинах, екстази й трансу, наче в гіпнотичному сні, прорікав майбутню долю українського народу, що після жахливої катастрофи й катаклізму закінчиться остаточною перемогою:

Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,...
За неї душу погублю...

На таку любов, яка згідна з наукою Христа, що „немає більшої любови, як хто душу положить за друзів своїх", могла здобутися тільки одна людина — Тарас Шевченко.

Звідкіля взялася в Шевченка ця безмежна любов, цей палкий патріотизм, ця віра в перемогу добра, правди й справедливости, ця впевненість у національно-державне відродження?

Ці потужні духові сили мали свій початок у дитинстві Тараса, а згодом зросли, розвинулися й скріпшали в дозрілому віці завдяки бистрій, кмітливій вдачі поета, обдарованого тонкою спостережливістю, змислом обсервації й даром робити висновки.

Хоч малим хлопцем він був кріпаком і пастушком чужих ягнят, то відчував красу рідної природи — синь неба, золотистість сонячних променів, шум вітру, пахощі квітів і вишневих садів, білину чепурних сільських хаток, шелест тирси, шепіт комишів і очеретів, дзюрчання потічків, щебетання пташок, особливо спів соловейка. Манили його степові могили й кургани, до яких бігав босими ногами, шукаючи „стовпів, які небо підпирають"...

Зокрема на малого хлопця зробила враження картина, що зображувала козака-невмираку Мамая з вірним конем, з шаблею при боці з рушницею через плече, з кинджалом за поясом, з бандурою і з люлькою, як він співає про козацьку славу. Ця картина була скрізь — на ярмарках і базарах, та на стінах свідоміших селян і сільської інтелігенції — священиків, учителів-дяків, сільських урядовців. Кам'яні пам'ятники на могилах козаків і гайдамаків пригадували Шевченкові геройські подвиги борців за волю, хоч ворог називав їх „разбойнікамі і ворамі".

Національна свідомість Тараса визрівала підо впливом розповідей його дідуся, який пам'ятав „часи гетьманщини старої" і брав участь у гайдамацьких повстаннях, та підо впливом оповідань і спогадів інших учасників визвольних змагань.

В пізнішому віці Шевченко довідався й сам збагнув, що в цих могилах похована воля України — козаки-запорожці й гайдамаки, а в льохах і підземллях гетьманських палат збережена давня слава козацької держави, яка „блисне знову булавою", видимою ознакою найвищої суверенної влади. Символом волі й державности вважав Шевченко церкву в колишній гетьманській оселі, в Суботові, де молився гетьман Богдан Хмельницький і де була складена домовина з його тлінними останками. Прийде час, коли —

Церква-домовина
Розвалиться, ...і з-під неї
Встане Україна

Національне освідомлення в Шевченка зростало завдяки науці, зокрема його студіям історичних праць, літописів та археологічним розкопам, завдяки вивченню народних звичаїв, побуту, пісень, дум сліпців-бандуристів, переказів, легенд, завдяки ознайомленню з визвольними рухами в тодішній Европі й завдяки власним (філософським роздумам над долею свого народу підо впливом мандрівного філософа Григорія Сковороди, врешті — завдяки основному пізнанню Святого Письма й Науки Спасителя, що дало Шевченкові ключ зрозуміти значення Божого Провидіння в людському житті.

Шевченко був не лише поетом, але й професійним мистцем-малярем, закінчивши в Петербурзі Академію Мистецтв із титулом „академіка''. Крім портретів, що були його спеціяльністю й джерелом прожитку, він змальовував українські краєвиди, міста, села, церкви, монастирі, будівлі, здвигнені гетьманами, творив історичні картини з часів козацької слави.

Брав участь у археологічних розкопах на теренах степової України і, коли москалі шукали в них закопаних скарбів, то поет зберігав історичні пам'ятники, які засвідчували про життя давньої України.

Знав Шевченко багато народних пісень, які залюбки співав гарним баритоновим голосом так майстерно, що дружина його приятеля Пантелеймона Куліша, письменниця Ганна Барвінок, хотіла вислати його на навчання співу в Італії, але арешт Шевченка тому перешкодив.

Все те стало темою й змістом поетових палких, бунтарських, революційних поезій та знайшло свій вислів у його малюнках, у листах до родини й приятелів, у розмовах із людьми різних суспільних і інтелектуальних прошарків. Практично його патріотична діяльність проявилася в поетовій приналежності до нелегального ідеологічно-політичного Товариства „Кирило-Методіївського Братства", душею якого був Шевченко й ціллю якого було визволити Україну від панування росіян і поляків.

(Закінчення буде)

Ірена Ванчицька

Шевченкова Оксана

(На підставі книжки Є. Єнджеєвича „Українські Ночі")

Тоді, коли в селі Моринцях в убогій кріпацькій хаті родився хлопчик, Европа горіла вогнем війни і дозрівали нові ідеї, що вказували людям шлях до кращого, щасливішого життя.

У Росії абсолютизм монархів доходив до вершин, тому знайшлися шаленці, які взялись повалити цей режим, скасувати панщину і надати права людині. І тоді, як цар Микола і граф Бенкендорф повзялися знищити всі джерела спротиву, закувати волю, тоді загоріло слово. Тоді, як замовкла зброя, заговорила муза устами кріпака з Моринець.

Хлопчина ріс у панцизняних злиднях, здавалося, що дяки п'яниці й економи-посіпаки різками уб'ють цю іскру. Батько, вмираючи, благословив хлопчину і, поручивши опіці діда Івана, просив учити його на маляра. Скільки гірких сліз вилив Тарас і скільки побоїв витерпів, поки зустрів маляря Сошенка. Цей розпізнав у Тараса великий малярський талант, щиро занявся хлопцем і познайомив його з визначним тоді російським малярем Карлом Брюловом — художником, який подер ним намальований портрет цариці на куски і викинув на смітник та відмовився малювати портрет царя Миколи, а водночас цей сам Брюлов намалював портрет поета Жуковського і продав його на льотерії (виграла цариця), щоб осягнути суму грошей потрібну на викуп кріпака Шевченка.

І хоч Брюлов і Сошенко покладали великі надії на малярські здібності Тараса, а рада Академії Мистецтв нагородила його срібною медалею за надзвичайні поступи в рисунках, він постановив служити музі поезії. Малярство було німе, а Тарас бажав сказати всім, що „наша дума наша пісня не вмре не загине", станути в обороні закріпощених братів і крикнути гнобителям „схаменіться, будьте люди", живим словом подякувати добрій матері, яку праця і нужда ще молодою у могилу поклала, заплакати над долею безталанної Оксани, яку в серці носив ціле життя.

У 1830 року, перебуваючи у Вільнюсі, як козачок панство Енґельгардтів, Шевченко пізнав молоду кравчиню польку родом з Варшави Ядвигу Гусаковську. Ядвига була струнка, мала чорне волосся і брови, як Оксана. Вони часто стрічалися і повага Дзюні (була чотири роки старша від Тараса) та її зацікавлення поезією, мали великий вплив на молодого хлопця. Любов Дзюні розбудила в нім гордість, піднесла у власних очах і додавала сили переносити незавидну долю козачка-кріпака. Та проте не потрапила затемнити образу Оксани Коваленко, що світлими барвами зарисувався у серці Тараса.

Йому тринадцятий минав, як пас ягнята за селом. Замість пильнувати ягнят, Тарас зачитувався і мріяв, за що дізнавав частих побоїв від розгніваних селян, тоді втікав у бур'яни і плакав над гіркою сирітською долею. Одного разу, потонувши в сльозах, почув, як хтось підійшов, погладив, обтер сьози і поцілував. Оглянувся і побачив Оксану Коваленко, дочку сусіда. Знав її віддавна. Мала великі темні очі і ще темніше волосся. В її погляді було стільки доброти і тепла, почувань незнаних Тарасові.

Перший раз запримітив її красу. Хотів сказати їй щось доброго, показати свої рисунки, свою книжку з образками, але не міг, шепотів тільки „ти для мене наймиліша, наймиліша". А ввечорі сидів на призьбі хати і думав про Оксану. Надслухував, чи з хати Коваленків не долетить хоч одне слово Оксани. Опісля заснув так щасливо, як в літах раннього дитинства під опікою доброї матері.

А ще пізніше, як від'їжджав з паном Енгельгардтом до Вільнюса, прощався з рідними: дідом Іваном, Катрусею і Яриною, тоді прийшла також Оксана. Дід з жалем дивився на внука і благословив, сестри плакали, а Оксана стояла зі спущеною головою. Коли піднесла очі і поглянула на Тараса, йому серце тріскало з жалю, однак вірив, що колись вернеться до Оксани. Без неї не уявляв собі життя.

Восени 1836 року доля усміхнулася Тарасові. До Петербургу вернувся з Італії маляр Карл Брюлов і привіз не тільки незрівняну картину „Останні дні Помпеїв", але й подув волі. Цей великий маляр, якого не запаморочили успіхи іслава, побачивши Тарасові рисунки, маску Ляокона і різьбу Мікель-Анджельо, допоміг викупити кріпака. Тарас став не тільки вільним чоловіком і студентом Академії Мистецтв, але й приятелем таких значних людей, як Брюлов і Жуковський. У сальонах графа Велигорського, великого мецената мистців, зустрічався Тарас з красунями знатних родів.

Тарас мав в собі такий чар, що найкращі жінки закохувалися в нього. До цього мав особливі очі, про які говорили, що вкрав сонцеві блиск. Коли говорив з жінками, з уст його не сходила усмішка, повна доброти і пошани. А понад все Тарас променів щастям відзисканої свободи. Сошенко щиро тішився успіхами Шевченка і, жартуючи, говорив „у Тараса вселився світський біс".

Тарас мав щастя до людей; коло його приятелів скоро більшало. На балі у графині Вільхівської у Мосівці пізнав Тарас сестер Закревських: піяністку Марію і письменницю Софію. І пізнав Ганну, дружину Платона Закревського. Ганна мала чорне волосся, чорні брови й сапфірові очі. Залюбки одягалася в народний стрій. Шовковий пояс обіймав її тонкий стан, а червоні сап'янові чобітки прикрашували гарні ноги. Як танцювала „горлицю", мужчини очей не зводили з неї. Ця пишна красуня-аристократка до безтями залюбилася в Шевченка. В Яготині княжна Варвара Реп-

(Закінчення на ст. 8-ій)

Іван Головінський

„ПОСЛАНІЄ" ТАРАСА ШЕВЧЕНКА І НАША ДІЙСНІСТЬ

I.

В історії народів поети і письменники своєю інтуїцією найкраще відчули збірну психіку народу, його „душу''. В історії нашої нації пробудителем нашого національного сумління і совісти був Тарас Шевченко, котрий посьогодні залишився для нас актуальним, а його думки й ідеї стали нашим дороговказом. Фінляндський психіятр Сіраля в одному із своїх творів порівняв геніяльних поетів до старозавітних, пророків. Так, як пророки, геніяльні поети були чутливими на кривду, несправедливість, потоптання національної і людської гідности. У тому розумінні нашим незаперечним пророком залишився Тарас Шевченко, котрий полум'яним словом картає тих, що:

Оглухли, не чують
Кайданами міняються
Правдою торгують
І Господа зневажають...

Шедевром поетичної творчости і своєрідним політичним маніфестом є його поема: „І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє''. Уже сам наголовок вказує на всеобіймаючу в часі і просторі дефініцію нації. Контекст минулого, сучасного і майбутнього створює трансцендентальне поняття нації.

„Посланіє" — це в першу чергу засудження Москви за її народовбивчу політику на Україні, починаючи від Переяславської угоди. По звільненні з кріпацтва Шевченко поїхав з Петербургу на Україну. Дійсність, яку він там побачив, потрясла ним до глибини душі. Між жовтнем 1843 року і груднем 1845 року пише він сім віршів, — поем із виразним осудженням Москви і Переяславської угоди „Великий Льох", „Розрита могила", „Чигирин", „Сон", „Стоїть в селі Суботові...", „Кавказ", „Посланіє").

Дійсність, яку Шевченко побачив, вразила його так глибоко, що в поемі „Чигирин" він порівнює брак спротиву Москві до мертвецького сну:

... Заснула Вкраїна
Бур'яном укрилась, цвіллю зацвіла,
В калюжі, в болоті серце прогноїла
І в дупло холодне гадюк напустила,
А дітям надію в степу оддала.

Шевченко робить відповідальними за „домовину України" також земляків, зрадників-перевертнів:

А тим часом перевертні
Нехай підростають.
Та поможуть москалеві
Господарювати
Та з матері полатану
Сорочку знімати.

Під впливом сильних почувань, викликаних жорстокою дійсністю, Шевченко пише „Посланіє" (14-го грудня 1845), в якому виразно осуджує вплив матеріялістичної філософії XIX століття на нашу інтеліґенцію, видить у станових різницях нашу трагедію та закликає до національної згоди і любови.

Европейські, особливо німецькі впливи були сильними в Петербурзі у XVIII і XIX століттях. Українські інтеліґенти того часу були під безкритичним впливом різних світоглядів, і це їх мав на думці Шевченко, коли писав:

Несли... несли з чужого поля,
І в Україну принесли
Великих слів велику силу,
Та й більш нічого...

Він критикує зарозумілих доморослих „філософів'' словами:

Якби ви вчились так, як треба,
То й мудрість би була своя.
А то залізете на небо:
— І ми — не ми, і я — не я!

Шевченко, як освічена людина, був ознайомлений із німецькою філософією того часу. Тут слід згадати, що Геґель помер у 1832 році, а в 1842 році Маркс осягнув докторат із філософії в університеті в Єна. Діялектичний матеріялізм і атеїзм почали поширюватися серед студентів і інтеліґенції. В час, коли Шевченко був студентом Академії Мистецтв, Енґельс і Маркс працювали над Комуністичним маніфестом. Шевченко виразно кпить з атеїстичної філософії, ворожої українській духовості:

І все те бачив, і все знаю:
Нема ні пекла, ані раю,
Нема й Бога, тільки я!
Отак то ви навчаєтесь
У чужому краю!...

Це стисла, але як же ефективна критика ліберального егоцентризму, себто філософічного напрямку, де людина ставить себе в центрі всесвіту. Поет критикує усіх тих, що свідомо чи несвідомо підтримували Москву:

...Кричите,
Що Бог создав вас не на те,
Щоб ви неправді поклонялись!..
І хилитесь, як і хилились!
І знову шкуру дерете
З братів незрячих, гречкосіїв...

Шевченко радить, щоб українці змінили себе і переродилися:

Умийтеся! Образ Божий
Багном не скверніте.

(Закінчення буде)

Любов Коленська

ШЕВЧЕНКОВЕ СЛОВО — ВІЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

I.

Є слово материнське — ніжне і ласкаве, є ж солов'їне — закоханих слово, є приязне слово друга, що лікує найважчі рани, та й передусім є слово, що стоїть на сторожі народу в серцевині якого є вірність Богові і батьківщині, — вірність найвищим ідеалам людства. Таким же словом колись була лицарська поема лірично-епічного характеру „Слово о полку Ігоревім", основою якого є єдність, честь і слава української держави. І навряд чи в будь-якого іншого народу — будь він на волі чи неволі — оте *слово* відіграло таку важливу ролю, як в українському народі. Воно ж бо становило цілюще джерело віднови українського духу, тож не диво, що ворог повсякчас намагався і намагається його знищити.

Живою українською мовою, з повною свідомістю, що лиш нею повинен іти розвиток українського письменства, розпочав лет, — який же гордий лет — українського слова Іван Котляревський, батько української літератури, народженець Полтави, а за ним — у Галичині — Маркіян Шашкевич. Але ніхто ані з цих письменників, ані інших із такою неймовірно одержимою силою і красою не викарбував українського слова у своїх творах, засіявши його глибоко в душі українського народу, як Шевченко. Слово його запломеніло вогнями духового спалаху; слово його воскрешало до свідомого національного життя мертві душі його земляків; слово його було сповнене велетенською любов'ю до українського народу і водночас гострим картанням тих з еліти української, що Україну запродали Росії; слово його було прозрінням для „незрячих", і „німих", уста яких почали славити свій народ, працювати для нього, страждати за нього, ставити в ряди його борців. Геніяльне його слово знайшло своїх переємників, і по Тарасовій смерті, очі яких з надією, молитовно, поверталися на Канів, душі яких загорілися невтомною творчістю, у якій перекликувались — Шевченкова безкрая любов до України і грізна ненависть до її ворогів. Їм бо закарбувалися навіки Шевченкові слова, коли він у „Подражанії ХІ Псалму" сказав: „Возвеличу отих рабів німих! Я на сторожі коло їх Поставлю слово..."

І за геніяльним Шевченковим словом виростали нові подвижники, нові велетні духу і слова, яке змерехтіло осяйним самоцвітом у літературних дерзаннях, яке своєю силою і правдою проникало уми і душі вглиб, провадило до зривів, вело до завзятої боротьби — завжди з вірою у перемогу. Бо так їм сказав Шевченко, що „правда не поляже"... — І вони вірили. Адже був він не тільки їхнім пробудителем, але й пророком, батьком української нації.

Коли і згадати й великого продовжувача Шевченкового духу Івана Франка, то й він у його сповнених віри словах, у пролозі до поеми „Мойсей" прорік: „Та прийде час, і ти вогнистим видом Засяєш у народів вольнім колі, Труснеш Кавказ, впережешся Бескидом, Покотиш Чорним морем гомін волі, І глянеш як хазяїн домовитий, По своїй хаті і по своїм полі".

А безсмертна своєю творчістю в українському народі — Доня Шевченкова, Леся Українка, геніяльні твори якої сповнені любови і боротьби аж до загину, у драмі „Оргія" заявляла: що „краще загинути — ніж від ворога прийняти лавровий вінок". І не вгаваючи ні на мент у своєму буремному пориві, вона закликала: „Або погибель, або перемога, Сі дороги перед нами стане... Котра з сих двох судилася дорога? Дарма! Повстанем, бо душа повстане..."

До Шевченкових переємників слова включити треба і українську письменницю Марка Вовчка, яка, захопившись творами Тараса Шевченка, вивчила так українську мову, що сам Шевченко висловлював їй признання за красу та багатство її, а тому, що вона перейняла від Шевченка тематику кріпацтва назвав її також своєю „донею".

Голоси оцих велетнів слова і аристократів духу, що їх своєю силою слова оснастив Шевченко, не залишилися без відгомону, в пізніші часи, бо вони кинули своє щедре зерно в чергові покоління українського народу — в душі культуротворців, які не скорились навіть у добу найбільш жорстокого розпаношення совєтської нелюдської влади.

Даремно наводив жах стукіт кованих кагебістських чобіт, коли опричники підходили під хату, чи під квартиру, щоб переводити обшук; даремно під'їздив „чорний ворон", схоплюючи в арешт „ворогів народу", даремно з казематів тюрем доносились глухі постріли... І даремно сковували уста співців слова мовчанкою, засилаючи їх у концентраційні табори, в глуху сибірську тайгу. Слова не сковано ані тоді, ані пізніше, лиш його заглушено, лиш на мить перервано блискавкою жаху... У глибині їхніх сердець жевріло Шевченкове слово і воно спалахнуло новим яскравим полум'ям.

Але завернімось у минуле, коли це 23-го квітня 1933 року Сталін, будучи послідовником московського царя Олександра II, за влади якого проголошено Емський і Валуєвський укази — видав був постанову, що від цього дня ліквідуються всі українські самостійні організації, як і водночас черговим „указом" проголосив, що в „країні Рад" зобов'язує панівна мова „старшого брата".

Продовження буде.

ПРОТОКОЛ
РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, що відбулося на оселі УНСоюзу Союзівці в днях від 8-го до 10-го червня 1988 р.

5

ЧЕТВЕР — 9го ЧЕРВНЯ, 1988 р.

РАННЯ СЕСІЯ — ГОД. 10:35

Сесію відкрив і нею проводив **головний предсідник д-р І. Флис.** Він представив присутнім координатора братської діяльности Андрія Воробця. Сказав, що останніми роками братська діяльність в УНСоюзі була занедбана, але тепер починає відроджуватися. Попросив до слова координатора братської діяльности.

8. А. ЗВІТ КООРДИНАТОРА БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

А. Воробець на вступі сказав, що його звіт є написаний англійською мовою, але він говоритиме по українськи. Від подякував за змогу виступати перед збором членів Головного Уряду. Подав, що він заплянував вести свою працю у 5-ох напрямах, а то:

1. Дораджувати Відділам і давати їм ідеї, як збільшити братську активність в Українському Народному Союзі.
2. Заохотити та допомагати відділовим урядовцям, як теж і членам, бути активними в ділянці братської діяльности.
3. Переконувати відділових урядовців про потребу братської діяльности у Відділах УНС.
4. Шукати відповідних нагод для влаштування імпрез, які можуть бути включені до братської діяльности.
5. Постійно ширити добре ім'я УНСоюзу.

Щоб одяснути намічені завдання, він брав участь у всяких громадських подіях — як українських так і в не-українських, писав статті до преси на тему братської діяльности, виступав публично, як репрезентант УНСоюзу, був зв'язковим між Головною Канцелярією і Відділами, членами та українською і не-українською громадами, организував братську діяльність в поодиноких Відділах, вшановував членів за їхню довголітню працю на полі братської діяльности, рекомендував фінансову допомогу Відділам на потреби братської діяльности, допомагав Відділові продажу забезпечення шукати проспектів на членів УНСоюзу, як також співпрацював з редакторами „Свободи" і „Українського Тижневика" з метою здобувати для них нових передплатників.

Взяв участь в „Українському Дні" в Ню Йорку, де у співпраці з Окружним Комітетом УНС перевів виграшу, яка принесла $500,000. Цю суму передано на потреби парафії св. Юра в Ню Йорку.

Був присутній на відбиванкових змаганнях та бенкеті Чорноморської Січі. УНСоюз спонзорував трофеї для переможців.

На українському фестивалі в Ґарден Стейт в Гомделл, Н. Дж. роздавав пропагандивні матеріяли про УНСоюз.

Приготовив програму на посвячення погруддя пок. Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого і на День Батька, що відбулося на Союзівці.

Під час Українського Дня в Окрузі Шамокину роздав пропагандивні матеріяли про УНСоюз.

Взяв участь у Міжнародному Фестивалі у Річмонд, Вірджінія, на яких 34-ий Відділ УНС приготовив програму. Там теж роздавано пропагандивні матеріяли про УНС.

У співпраці з головним радним УНС Андрієм Кейбідою та деякими українськими організаціями, приготовив на Ню Джерзський Етнічний Фестиваль виставку українських книжок, видань УНСоюзу, пропагандивних брошурок УНС, як також різний інформативний матеріял про Україну.

У грудні, 1987 р. взяв участь у святомиколаївських святах, які влаштували для дітей членів УНС Відділи 37-ий і 214-ий і 234-ий. Діти одержали журнали „Веселки". Разом із членами Екзекутиви і головними радними, брав участь у річних нарадах Округ Ню Йорку, Нюарку, Пассейку і Перт Амбою. Був учасником спеціяльних вишкільних семінарів, що відбулися для секретарів і організаторів. У квітні, 1987 р. вязв участь у дводенному Ню Йоркському Братському Конґресі, що вібувся у Квінсі, Н.Й. У жовтні, 1987 р. був присутній на Річних нарадах Ню Джерзського Братського Конґресу.

Започаткував відмічування в УНСоюзі фратерналіста року УНС, як теж збирання імен і адрес українців з Америки і Канади, які відбувають війському службу та вислав їм різдвяні побажання. Подбав про професійне виготовлення пропагандивного афішу УНС, який складається з чотирох панелів.

Постійно дописує на теми братської діяльности до „Свободи" і „Укаїнського Тижневика".

Говорючи про пляни на майбутнє, він сказав, що буде продовжувати робити все те, що робив дотепер. Стараметься про кращу співпрацю з Відділами, щоб посилити братську діяльність.

Головний предсідник подякував координатові за його звіт і зарядив питання до нього.

А. Худолій запитався, чи А. Воробець має список координаторів братської діяльности в поодиноких Округах.

А. Воробець відповів, що він щойно почав підшукувати по Округах таких людей, які хотіли б бути координаторами і співпрацювати з ним.

Головний предсідник підкреслив, що Головна Канцелярія мусить мати особу, яка займалась би виключно братською діяльністю та натискала на Відділи, щоб вони проводили таку діяльність у себе. Висловив невдоволення з приводу, що присутні не виявляють зацікавлення і не ставлять питань до координатора братської діяльности. Пригадав, що існування УНСоюзу залежить у великій мірі від братської діяльности. Як тієї діяльности не буде, УНСоюз втратить статус неприбуткової організації, а це може привести УНСоюз до загибелі.

А. Джула сказав, що в околиці Піттсбурґа є поширена братська діяльність УНСоюзу. Там є декілька клюбів, що влаштовують кожного року спортові турніри, які є дуже популярні і притягають багато учасників і гостей. Участь можуть брати лише члени УНСоюзу і ця вимога у великій мірі допомагає у приєднуванні членства. Попросив, щоб А. Воробець відвідав їхню Округу та наочно побачив, як вони працюють.

Головний предсідник завважив, що А. Джула, як голова Округи, повинен звітувати про братську діяльність Округи та повинен бути в постійному зв'язку з координатором братської діяльности А. Воробцем.

Перерва на обід

ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ — ГОД. 1:45 ПО ПОЛ.

8. В. ЗВІТ АРХІТЕКТА ЯРОСЛАВА СІЧИНСЬКОГО В СПРАВІ ПОБУДОВИ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ НА СОЮЗІВЦІ

Головний предсідник д-р І. Флис відкрив сесію і представив присутнім архітекта, інж. Ярослава Січинського, який запроєктував плян будинку, де мали б мешкати працівники Союзівки — дівчата і хлопці. Екзекутивний Комітет УНС заплянував побудову такого дому і попросив архітекта інж. Я. Січинського виготовити плян, що він і зробив. Ствердив, що заіснували деякі проблеми відносно дозволу на побудову. Будинок мусить мати відповідне приміщення для робітників-калік. Також є ще інші проблеми. Будівничий подав кошти побудови такого будинку, що виносить понад 600 тисяч долярів. УНСоюз плянував видати на це біля 400 тисяч долярів. На так поважно збільшений кошт побудови треба рішення Головного Уряду. Попросив архітекта інж. Я. Січинського, щоб подав опис заплянованого будинку.

Інж. Ярослав Січинський подав, що Екзекутива УНС звернулася до нього у 1986 р. з проханням виготовити плян будинку для приміщення робітників Союзівки. Первісний плян житлового будинку був подуманий на вживання його на протязі цілого року, тобто будинок з огріванням. Другий будинок мав бути для студентів-робітників, які тільки літом працюють на Союзівці. Виявилося, що будинку без огрівання не можна будувати і треба будувати тільки один будинок, який прміщував би 40 дівчат і 24 хлопців, як також одну пару, яка там жила б і наглядала над ними. Вимогою є, щоб вікна були щільні, стіни і стелі відповідно ізольовані. Огрівання повинно б бути електричне. Також мусить бути окреме приміщення для уломних (калік), як для дівчат так і для хлопців. Вивінування того роду приміщень є дуже коштовне. З огляду на те все, кошт побудови такого будинку виноситеме понад 600 тисяч долярів. Пляни, що він зробив, ще не є затверджені Будівельним Департаментом і немає ще дозволу від Департаменту Здоров'я.

В. Запаранюк запитав, чи конечно є мати електричне огрівання. Він з досвіду знає, що воно є багато дорожче як огрівання на оливу чи ґаз.

Інж. Я. Січинський віповів, що електричне огрівання є багато практичніше, бо можна огрівати тільки ті кімнати, які вживається, а при тому воно є чисте.

Р. Татарський запитав, яка буде конструкція того будинку.

Головний предсідник відопвів, що будинок буде побудовиний з цементових бльоків. При тому сказав, що б. управитель Союзівки, головний радний В. Квас багато поміг із плянуванням того будинку. Попросив його до слова.

В. Квас на вступі заявив, що побудова приміщення — гуртожитку для працівників Союзівки є конечна. Піддержує ідею будувати його з цементових бльоків.

Головний предсідник попросив, щоб члени Головного Уряду подали суму, яку вони призначують на побудову будинку — гуртожитку для працівників Союзівки.

Р. Татарський запропонував суму біля одного мільйона долярів на побудову такого будинку, що включатиме теж і його вивінування.

В. Пастушок запропонував на ту ціль $700,000 дол.

В. Квас піддержав пропозицію В. Пастушка.

Д-р Н. Олесницький сказав, що на його думку сума 700,000 дол. не покриє теж коштів вивінування будинку — гуротожитку. Тому він пропонує призначити на це 800,000 долярів.

Головний предсідник попросив, щоб члени Головного Уряду мали довір'я до Екзекутиви, що вона буде дуже обережна з видатками. Сказав, що він схиляється до пропозиції В. Пастушка.

Д-р Н. Олесницький змінив свою пропозицію і сказав, що він годиться з В. Пастушком, але з тим, що коли зайде потреба видати більшу суму, щоб тоді Екзекутива порозумілася з членами Головного Уряду.

Головний предсідник подякував за цю пропозицію і зарядив голосування над внеском В. Пастушка. Внесок перейшов великою більшістю голосів — один був проти.

9А. ЗВІТ УПРАВИТЕЛІВ СОЮЗІВКИ

Головний предсідник д-р Іван Флис попросив головного касира Уляну Дячук, яка має нагляд над Союзівкою, щоб представила співуправителів Союзівки.

Уляна Дячук представила Івана А. Флиса (молодшого) і Ліду Кучер, які спільно управляють Союзівкою. Сказала, що вони почали спільно працювати на Союзівці в минулому, 1987 р. Іван А. Флис формально виріс на Союзівці. Він працював там, як студент, опісля працював асистентом В. Кваса. Він має диплом готелевого менаджера; працював менаджером у великому готелі Ґраніт, як теж у великому готелі на Фльориді. Ліда Кучер походить з Дітройту. Її рекомендував на згадану працю головний радний Р. Татарський. Вона має диплом менаджера готелів. Останньо працювала в готелі Гілтон в Мічіґені. Попросила до слова І. А. Флиса.

Іван А. Флис на вступі привітав усіх та подякував за теплі слова, якими присутні зустріли його. Підкреслив, що приємно повернутися на місце, яке він любив ще з млодечих літ і почувався завжди, як у рідній хаті.

Подав, що його завданням, як співуправителя Союзівки є наглядати над прохарчуванням гостей, над напитками в барах, над площею і забудованнями, як теж їх вдержанням. Над працями, що мають на меті відновити приміщення, вони наглядають спільно. Вони обговорюють усі пляни, дискутують і остаточно спільно вирішують те чи інше. Висловив надію, що присутні завважили зміни, які, завдяки їхній праці заіснували на оселі. У зв'язку з його, повище поданими обов'язками, він завідує персоналом Союзівки, тобто приймає на працю людей, вишколює їх у поодиноких ділянках, приділює їх на працю та закуповує всі речі, потрібні для ведення оселі. Закуповує харчі й напитки. До меню Союзівки впроваджено нові страви, які доповнюють давні, традиційні страви.

Сказав, що він вже має пляни, як покращати приміщення і прохарчування та подбати про так конечну, приємну атмосферу. Вже багато зроблено направ у кімнатах, як теж на площі Союзівки, але залишилося ще багато, що треба конечно зробити. Направлено електрику, каналізацію, водопроводи. Це все є коштовне і ще багато треба вкладу праці і гроша, щоб усе було допроваджене до бажаного вигляду.

Щоб запевнити Союзівці майбутність, конечним є покращати все те, що тепер там існує. Для цього мусить бути зладжений плян і тоді треба взятися перевести його в життя. На його думку, майбутність УНСоюзу залежить у великій мірі від успіхів Союзівки. Українці ставитимуть членами УНСоюзу, щоб мати змогу користати з надбань Союзівки. Для УНСоюзу і для української громади, Союзівка є великим надбанням, — як матеріяльним так і моральним. Зазначив, що він вже від давна мріяв, щоб працювати управителем Союзівки. Він дослівно виріс на Союзівці — кожного літа працював там і вважає її своїм родинним домом.

Подякував членам Головного Уряду за прийняття на працю Ліди Кучер, як співуправителя. Вона є компетентна і розумна особа. Їхня співпраця є бездоганна. Теж подякував В. Квасові за його кожночасну допомогу, а членам Головного Уряду за вислухання його звіту.

Ліда Кучер привітала всіх та подала ділянки, за які вона відповідає, а то: крамничка, господарство і нагляд над кімнатами, забезпечення, розвагові програми, сеньйори, табори (дитячі, курсів танків, тенісові). Всі направи, поліпшення і т. п. належить до відповідальности обидвох управителів. Вона завела уліпшення в бюрі, усучаснила оголошення, наголовний листовий папір, брошурки, мапи. Спосіб резервування кімнат залишився незмінений. Для уліпшення цієї важливої ділянки, конечним є завести компюторизацію, що заощадить багато часу, як теж виелімінує помилки, які тепер часто трапляються.

Крамничка потребувала відновлення і вона почала вже над тим працювати. Відносно господарства і нагляду над кімнатами то з початком наступного тижня у всіх кімнатах будуть брошурки, де буде подана програма всіх розваг, що є заплановані на Союзівці на час літнього сезону. Подбала, щоб у лазничках були шампон, серветки та крем до рук, як теж більші рушники, квіти на столах і т. п.

Переглянула поліси забезпечення з метою, щоб можливо за низьку ціну одержати якнайбільше забезпечення. Плянує додатковий закритий спортовий комплекс, де був би басейн до плавання, тенісові корти, руханкова заля та заля для розривкових гор.

З метою, щоб усучаснити вигляд Союзівки плянує змодернізувати декорації їдальні, відновити патіо та додати до нього осклену каварню змодернізувати в'їзд на оселю, набути „авто-вен" для перевозу гостей. Кінчаючи свій звіт, ще раз підкреслила потребу набуття компютора, а при тому подякувала головному касирові Уляні Дячук і співуправителеві І. А. Флисові за гарну співпрацю.

Головний предсідник подякував управителям Союзівки за їхні звіти та зарядив питання до них.

Д-р Я. Падох ствердив, що є добрі вигляди, що ці двоє молодих людей започаткують нову еру на Союзівці, яка надасть оселі модерний вигляд. При тому зазначив, що треба висловити подяку В. Квасові, який своїм довголітнім досвідом допомагає цим молодим людям своїми порадами.

Д-р Н. Олесницький висловив признання молодим управителям за їхню працю, яка вже в так короткому часі принесла дуже позитивні висліди. Ствердив, що фінанси, вкладені у відбудову оселі оплатяться. Компюторизація Союзівки є необхідна і це повинно статися якнайскоріше.

Т. Максимович сказав, що він вже 10 років тому дораджував, щоб затруднити на працю управителя Союзівки І. А. Флиса, молод. Висловив признання Екзекутиві, що вона остаточно прийняла те рішення. Ствердив, що заряд Союзівки є в дуже добрих руках.

В. Квас підкреслив, що обидвоє управителів виказують охоту і запал до праці. Це є дуже важливе і треба це доцінювати. Висловив надію, що їхня позитивна співпраця принесе користі Союзівці.

Мгр І. Геврик прилучився до своїх передбесідників і сказав, що зразу можна побачити зміни на краще. Поґратулював Екзекутиві за те, що заанґажовано саме цих, молодих людей на згадану працю.

Е. Іванців, так, як і його передбесідники, висловив признання молодим управителям за корисні зміни, що вони їх перевели на Союзівці у так короткому часі. Підкреслив конечність переведення діловодства Союзівки на компютори.

В. Пастушок поґратулював та висловив подяку молодим управителям за те, що внесли нове життя на Союзівку.

В. Дідюк прилучився до слів своїх передбесідників. Додав, що треба направити вигляд православної каплиці.

Головний предсідник подякував Уляні Дячук за те, що помимо навантаження працею, як касир, погодилася наглядати над справами Союзівки. Теж подякував В. Квасові за його кожночасну готовість допомогти. Висловив надію, що молоді управителі успішно працюватимуть на Союзівці ще довгі роки.

Уляна Дячук признала рацію В. Дідюкові, що православна каплиця вимагає направи. Весняні дощі не дозволили цього зробити скоріше, але всі потрібні роботи будуть переведені внедовзі.

8Б. ЗВІТ ВІДДІЛУ ПРОФЕСІЙНИХ ПРОДАВЦІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Головний предсідник д-р Іван Флис на вступі підкреслив, що в минулому році майно УНСоюзу поважно зросло — на понад три мільйони долярів, але натомість в тому самому часі приєднано всього 1,362 нові члени, тобто всього понад 100 членів місячно. Сума забезпечення тих членів виносила 8,636,000 дол., що не є найгірше, але в теперішніх часах це однак є низька сума забезпечення. Найгірше те, що в 1987 році УНСоюз втратив 1,986 членів. Загальний стам членів УНСоюзу виносив при кінці 1987 року 74,155 членів. УНСоюз мусить почати послуговуватися професійними продавцями забезпечення, бо секретарі УНС, які досі приєднували членів, старіються, багато з них вже повмирало і через те чим раз гірші можливості приєднання нових членів. Також тепер є дуже важко знайти секретарів на місце тих, що відійшли.

УНСоюз зорганізував відділ професійних продавців забезпечення, що під цю пору починає діяти. Тепер працюють в ньому два професійні продавці українці, але в майбутньому їх повинно б бути щонайменше 200. УНСоюз постійно проголошує в пресі, що пошукує професійних продавців забезпечення, але, на жаль, ніхто не голоситься. Поміж українцями майже немає професійних продавців забезпечення. З огляду на те вирішено, щоб М. Бойко школив охочих молодих людей-українців на ті позиції. Один такий курс для 8-ох осіб вже відбувся, тепер п. Бойко зачинає другий курс..

Попросив М. Бойка до слова.

Микола Бойко звітував англійською мовою.

The insurance sales department is still in its early stages of development and, as any other worthwhile project, is undergoing changes as it develops. Some ideas are enhanced, others are discarded. As you might already know, Mr. Henry Floyd is no longer with us. He has gone to seek greener pastures and, as of January 1, 1988 this department has been without a National Sales Director. Pending the appointment of a replacement, I have been unofficially overseeing the operations of the department as well as generating sales of my own.

During the past year, many changes have taken place. New insurance certificates based on the 1980 CSO mortality table have replaced the older policies, thus making the UNA policies more competitive with other fraternal and commercial companies regarding premiums and guaranteed cash values. In 1987, when we first started functioning as an active sales department, we wrote nearly $3 million in new insurance, most of which is still on the books. Most of the certificates that were either not taken or lapsed were written by marginal agents that were only employed for a short time and subsequently terminated. Of that $3 million, over $2 million was written by agents based out of Home Office. This amount was accomplished over a six month period of production. Based on past performance and ability, it is expected that similar results will be seen by the end of 1988.

Last year, the hiring of full time licensed Ukrainian agents was of top priority. Unfortunately, it was found out that there are just not that many Ukrainian insurance agents in the business, and those that were contacted were not willing to change companies for what the UNA was willing to pay them. This year, our approach has been to grow from within. Although we are still looking for licensed Ukrainian professionals from the outside, we have begun a training program for UNA members to get licensed and to learn how to be professional agents. Our first course was given earlier this year at Home Office and saw four students complete the program. One has just received his license, two are awaiting licenses from the state, one will be taking her state examination on the 11th of June. A second course is currently being given at the Ukrainian Homestead in Lehighton, Pennsylvania where seven branch secretaries or other branch officers will be ready to take their state licensing examinations by the last week of June. Other courses to prepare both branch secretaries and other members of UNA to sell insurance on a professional level are being planned for the near future. Our goal is to get the branch secretaries who desire to do so licensed and trained to provide professional insurance services to our members. Initially it was thought by the former National Sales Director that the department had no need for branch secretaries. This approach seemed to create much friction to the detriment of all. The current objective of the home office sales department is to make every effort to provide sales support to any branch secretary who wishes it. Advanced underwriting assistance for business, estate conservation, charitable giving, pension maximization, and other problem situations is available for the asking, without any risk of the case, and the commissions, being taken away from the secretary or other person writing it. Sales seminars to teach needs selling of insurance are being planned as well as being incorporated in the courses being taught now.

We are still looking to hire full and part time sales people. A contract, modeled after several found in the industry, is presently being developed and should be available shortly. These sales people, unlike those in the past, will be commission compensated only, with no salaries involved. Additional bonus programs for exceptional production are also being considered. These have been found to be very useful as incentives to motivate production.

We have an individual in Canada who is in the process of taking the prelicensing course and should be ready to take the licensing examination by the end of June, thus giving us a licensed agent in Canada.

In developing our product line, we will shortly be offering dividend options. The details of these options either have been or will be covered in greater detail by Mrs. Diachuk and Mr. Sochan who both dedicated much time and effort to see to it that the UNA would get these items that are so critical to effective insurance planning. From the sales aspect, having these options will greatly assist our marketing of permanent life products by making the total cash accumulations competitive with commercial and other fraternal insurors. They will enhance the use of these products for their value as savings and cash accumulation as well as for their insurance value. Additionally, having dividend options will enable us to establish a concept of "disappearing premium" or "premium offset" as it is known in the industry today. This premium paying system will allow a holder of a permanent certificate to stop paying premiums out of pocket after a certain number of years by using either the accumulated dividendsor cash value of paid up additions. This concept has been found by the companies that use it to be a useful system to encourage the purchase of additional insurance without additional out-of-pocket expense to the insured.

I believe that this department has a great future. The approach of enhancing the skills of all UNA members that sell life insurance, of shifting the sales technique from selling memberships of selling needs with membership included as a bonus, and of Home Office support to the field will significantly increase the volume of sales in the future. As I stated in the beginning, we are a new department with a new approach to marketing. We are constantly trying out new ideas. Some will work well and will be incorporated into the permanent operation. Others will not and will be discarded. This is the only way to move forward. We are committed to grow in the industry, to make our second century one for other fraternals to emulate, and provide our membership with the finest insurance products and services available.

Питання до звітодавця.

Ґльорія Пашен запитала, чи він приїхав би до Чікаґо та допоміг їй приєднати членів.

М. Бойко відповів, що так, але ті члени мусіли б забезпечитися на високу суму. Він радо їй допоможе, але вона повинна б підшукати відповідних проспектів.

Е. **Іванців** запитався, чи М. Бойко є задоволений з родів грамот, які тепер має УНСоюз і чи на його думку не треба б було ще інших родів, щоб піти на зустріч вимогам і потребам нових, молодших віком членів.

М. Бойко сказав, що УНСоюз пильно стежить за всіми родами грамот, які появляються на забезпеченевому ринку і бере до уваги ті, які є вартісні й корисні для членів. Під цю пору УНСоюз потребує того рода грамоти, як пенсійного пляну (аннуїтіс)

Д-р Н. Олесницький сказав, що два роки тому, він мав змогу забезпечити трьох членів, що хотіли набути забезпечення на суму 500,000 кожний. Та, на жаль, УНСоюз не мав такого забезпечення, якого хотіли згадані проспекти. Він, з огляду на свою професію міг забезпечувати грамотами УНСоюзу багато своїх клієнтів, але УНСоюз не мав відповідних родів грамот.

В. Сохан вияснив, що УНСоюз чекає на остаточне затвердження грамот пенсійного забезпечення у стейтах і провінціях, в яких він веде своє забезпеченеве підприємство. Старання про це започатковано більше, як три роки тому.

Д-р Я. Падох запитався, чи не можна б старатися піднести суму забезпечення тих членів, які мають низьке забезпечення.

М. Бойко відповів, що це можна зробити, але для цього треба відповідно вишколених секретарів.

Головний предсідник подякував М. Бойкові за звіт і зарядив перерву.

Перерва — 15 хвилин

9 Б. ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ"



Мабуть найкращим звітом про наш щоденник за час від минлорічних нарад Головного Уряду по сьогоднішній день були б його біля 250 чисел, що появилися в цьому періоді і розійшлися не тільки по ЗСА і Канаді, але й по 20-ох інших країнах вільного світу. Бо в тих щоденних числах „Свободи" занотовано в довшій чи коротшій формі майже кожний прояв нашого многогранного життя на поселеннях, як і не завжди веселі вістки з України.

В загальному можна ствердити, що три події домінували уми, серця і працю нашої громади у вільному світі: підготова і започаткування святкувань Тисячоліття Хрищення України, процес Івана Дем'янюка в Ізраїлі і події в Україні та в „країні рад" взагалі у зв'язку з політикою „гласности і перестройки" нового генсека Міхаїла Ґорбачова.

Як і це було у зв'язку з усіми крайовими чи міжнародними починами нашої громади, з гордістю і признанням треба ствердити, що в передових лавах підготови і вже початого здійснювання відзначення ювілею Тисячоліття є членство УНСоюзу, починаючи від членів Головного Уряду до місцевих активістів, які з енергією і посвятою включилися в цю всегромадську стихію не тільки величавих святкувань, але й оборони історичної правди України, яку намагаються спотворити, а то й вкрасти наші північні сусіди, використовуючи тут і там непоінформований і наївний терен. І так створився предивний симбіоз святкувань з мечем історичної правди в руках. Але треба признати, що наша громада, в крайових маштабах і льокальних, добивається успіхів, ширить правду про Україну і поборює брехню там, де вона єхидно проявляється.

Як я вже звітував про це минулого року, завдяки зрозумінню нашої Екзекутиви, наша газета точно, обширно і послідовно слідкувала за процесом І. Дем'янюка в Ізраїлі, який своїм перебігом і закінченням у формі вироку смерти був не тільки показовим трибуналом, але й неприхованою спробою очорнити все українство, його минуле і сучасне. Ми з премедитацією не забирали редакційного становища до процесу, не бажаючи створити враження пересуду, але після несправедливого і наскрізь суб'єк ного вироку ми мусіли сказати своє слово, що й зробил Ми і надалі будемо пильно слідкувати за всіми аспектими цього 15-місячного видовища до часу розглянення відклику оборони до Верховного Суду та інформувати нашу громаду.

Слідкуючи за подіями в Україні, видається, що там покищо є „гласність" на словах, а „перестройки" у конкретних формах нема. Але навіть ті незначні покищо познаки ідтверджують нашу давну віру, що наш нарід живе, ві ніколи не покорився червоно-російському п'ястукові, нуртує в ньому віра Божа, невикорінений патріотизм і невгасаюче стремління до волі і незалежности. Преважним для нас тут є слідкувати за подіями в Україні і бути кожночасно готовими допомогти нашому народові здійснити його мрії. У цьому нам можуть значно помогти ті правозахисники, які опинилися на Заході, останньо Микола і Раїса Руденки, Йосип Тереля, Данило Шумук.

В склад нашої редакції, в особах Володимир Левенець, Любов Коленська, Василь Дяченко і, затруднені частинно Іван Кедрин, Ольга Кузьмович, Тамара Кардашинець і Людмила Волянська (яка знов зайнялася редагуванням Альманаха УНСоюзу), долучилася Христина Ференцевич, яка вже втягнулася в працю і є повновартісною силою в редакції. Втішаємося позитивною настановою Екзекутиви і доброю співпрацею друкарні та адміністрації. Втримуємо постійний зв'язок з нашими кореспондентами і дописувачами, оцінюємо їхню співпрацю, часто-густо безплатну.

Не менше ми вдячні свім членам Головного Уряду за їхню увагу до нашого видавництва, їхню готовість служити нам порадою чи допомогою, за що висловлюю дяку і бажаю успішних і продуктивних нарад.

Ред. Зенон Снилик привітав зібраних на нарадах членів Головного Уряду і підкреслив, що для нього є честь і приємність кожний раз, коли він звітує перед цим збором.

Стердив, що 1988 рік є виїмково цікавий для українського журналіста, бо насичений історичними подіями. В цьому році відбуваються в цілому світі, де проживають українці, святкування 1000-ліття Християнства на Україні. „Собода" слідкує за цими святкуваннями і звідомлення про них є постійно поміщувані на її сторінках. Процесові І. Дем'янюка, який тривав майже 15 місяців, теж присвячено багато уваги. В Україні проходять дуже цікаві, історичної ваги події і для цього є визначений редактор, завданням якого є слідкувати за українською совєтською пресою. В цьому році щоденникові „Свобода" сповниться 95 років. В наступному, 1989 р. УНСоюз святкуватиме своє 95-ліття. В Альманаху УНС, який вже підготовляється, багато місця буде присвячено цим роковинам.

В. Пастушок висловив признання ред. З. Сниликові за ґарно редагований щоденник „Свобода"

Ґеновефа Жеребняк запиталася, чому на сторінках „Свободи" появляються такі обширні звідомлення про весілля, всякі річниці, бенкети, а немає загальних звідомлень про загально громадські події в поодиноких Округах.

Д-р Я. Падох звернув увагу, що в 1989 р. припадає 175 років з дня народження Т. Шевченка. Ці роковини треба б спеціяльно відмітити. Україна лучить ті святкування з вимогою збереження та поширення української мови. В дальшому сказав, що під цю пору появляються в українській пресі з України дуже цікаві статті. Варта було б призначити в „Свободі" для їх передруку окреме місце.

М. Спольський дораджував нав'язати контакт з відповідними людьми в Україні, які могли б передавати телефоном репортажі з різних цікавих подій.

Ред. З. Снилик відповів Ґеновефі Жеребняк, що він кожночасно поміщує звідомлення про загально громадські події, коли їх надсилають. Коли ж в якійсь громаді відбулась якась подія, а ніхто про неї не написав, то він за це не може відповідати. Д-рові Я. Падохові відповів, що він мав на увазі 175-ліття народин Т. Шевченка і Альманах УНС гідно їх відмітить. Відносно поміщування цікавих статтей з України, „Свобода" робить це кожночасно, як тільки їх одержать. Пропозиція М. Спольського є добра і він візьме її до уваги.

Головний предсідник подякував гол. редакторові З. Сниликові за його звіт і попросив до слова головного контролера А. Дорошенка.

Інж. Анатолій Дорошенко вибачився, що вчора, коли відбувалася дискусія над звітами, де були також завваження і до його звіту, він був неприсутній, але обов'язки пов'язані з працею не дозволили йому прибути на час. Також він не міг взяти участи в засіданні Стипендійної Комісії.

Відносно того, щоб до Екзекутиви УНС був вибраний православний, рекомендація, яку він подав при кінці свого звіту, сказав, що на протязі останнього року були порушені на сторінках „Свободи" три справи, які причинилися негативно до підготови соборних святкувань 1000-ліття Християнства на Україні, а то: опубліковане оголошення в „ЮЕСЕЙ ТУДЕЙ", що його оплатила католицька епархія і „Свобода" подала інформації про нього на своїх сторінках. Але „Свобода" не дала пояснення і становища православної громади відносно цього оголошення. Хотів би знати, чому не було такого поміщено. Відчититав короткий уривок із статті, поміщеної на цю тему в „Українському Православному Слові". Друга справа, це лист кардинала Мирослава Любачівського до російського народу і московського патріярхату, який був надрукований у „Свободі" і „Українському Тижневику". Після того були поміщені статті д-ра М. Куропася і інших авторів у „Свободі" і „Українському Тижневику". В „Українському Тижневику" була поміщена цікава дискусія на цю тему і він хотів би знати, чому такої не було у „Свободі". Також йому цікаво знати, чому „Свобода" не передрукувала редакційної статті під наг. „Чи настав час примирення з Москвою", яка була поміщена в „Новому Шляху". Цю статтю передрукували більшість українських газет.

Третя справа, яка його турбує, це історичні факти, що відносяться до святкування 1000-ліття Християнства на Україні. У своїй статті п. н. „Хто кому насправді старший брат", що появилася у „Свободі", ред. Володимир Барагура висловив погляди, з якими не конечно погоджуються православні читачі „Свободи". Чому не були поміщені у „Свободі" протилежні думки? Рекомендуючи вибирати до Екзекутиви бодай одного православного члена, він мав на увазі задержати в УНСоюзі невтральну, збалянсовану середину. Підкреслив, що він не репрезентує тут української православної церкви, але вважає, що в цей спосіб ситуація наладнається. Знова зачитав деякі цитати зі статті, що була поміщена в „Українському Православному Слові".

В. Дідюк запитався А. Дорошенка, чи після прочитання тих усіх статей, що були поміщені у „Свободі" до яких він має застереження, він написав до редакції статтю зі своїм поглядом та чи редакція відмовила йому ту статтю помістити, а якщо так, то чому.

Інж. А. Дорошенко відповів, що він нічого не писав у тій справі. Але, на його думку, „Свобода" повинна вважати на те, щоб йти соборною дорогою.

В. Дідюк ще раз підкреслив, що А. Дорошенко не може мати притенсій до „Свободи" і Екзекутиви УНСоюзу, що „Свобода" помістила статті з одним насвітленням справи. Вона не могла помістити статей з протилежним поглядом, бо таких їй ніхто не надіслав.

На тому закінчено пополудневу сесію., — год. 5.30 веч.

П'ятниця — 10-го червня, 1988 р.

РАННЯ СЕСІЯ — ГОД. 10.15 РАНО

9 В. ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" РОМИ ГАДЗЕВИЧ



I'm happy to report, once again, that the number of subscribers to The Ukrainian Weekly has risen since my previous report to the Ukrainian National Association's Supreme Assembly. Circulation now stands at approximately 8,200, while last year at this time it was about 7,100. About half of the increase is due to the Supreme Assembly's resolution that The Weekly be mailed gratis to all members of the U.S. Senate and House of Representatives, as well as to select members of Canada's Parliament, in order to keep them abreast of Ukrainian community concerns. (A number of U.S. and Canadian legislators had already been receiving The Weekly prior to the Supreme Assembly's decision.) The rest of the increase in circulation is due to growing reader interest — interest that proves, once again, that the UNA continues to play a vital role in the Ukrainian community by publishing The Weekly.

Major news of 1987-1988

During the report period (May 1987 to May 1988), The Weekly covered a number of major news stories of importance to Ukrainians around the world.

Among them were developments in U.S.-Soviet relations, including the on-again-off-again U.S. Consulate in Kiev, citizens' exchanges such as the Chautauqua Conference, and private initiatives such as Dr. Roman Cetenko's efforts to provide Ukrainian-language Bibles for the USSR's believers and Dr. George Grabowicz's participation in a number of scholarly exchanges and research visits; worldwide celebrations of the Millennium of Christianity in Rus', among them projects of the U.S. National Committee to Commemorate the Millennium of Christianity in Ukraine (its Pysanka Project, joint Congressional resolution, Day of Prayer and Unity, and Truth March) and other notable events, such as the unveiling of a monument to St. Olha at St. Andrew's Ukrainian Orthodox Center in South Bound Brook, N.J., the dedication of St. Andrew's Ukrainian Orthodox Church in Silver Spring, Md., and the Concert of Religious Music at the world famous Lincoln Center in New York.

The pope's apostolic letters regarding the Millennium, Cardinal Myroslav Lubachivsky's call for reconciliation with the Russian Orthodox Church, efforts seeking legalization of the Ukrainian Catholic Church in the USSR, and the continuing strange case of John Demjanjuk, a former American citizen who is now waiting for his appeal to be heard by the Israeli Supreme Court, also made headlines.

Other major stories found during the past year on the pages of The Weekly were: unrest in Estonia, Latvia and Lithuania, including the establishment of the Estonian National Independence Party, and demonstrations in the Baltic states on the anniversary of the Molotov-Ribbentrop Pact; developments related to the 1986 nuclear accident at the Chornobyl power plant in Ukraine, perhaps most significantly a demonstration held in Kiev on the occasion of the disaster's second anniversary; the renewal of the Ukrainian Helsinki Group and the re-establishment of the formerly clandestine Ukrainian Herald as the official organ of the UHG; the founding of new unofficial groups throughout the USSR and, of particular interest to us, organizations in Ukraine like the Ukrainian Culturological Club; as well as the emergence of several unofficial publications in Ukraine, as in other parts of the Soviet Union, that concern themselves with issues as diverse as human, national and political rights, religious freedom and the arts.

The arrival in the West of several noted Ukrainian former political prisoners or families of currently imprisoned dissidents — Danylo Shumuk and Yosyp Terelia in Canada, Mykola and Raisa Rudenko in the United States, Oksana Meshko for medical treatment in Australia, and Marko Ruban with his mother, Lydia, for medical care in the U.S. — was widely covered by The Weekly's staff and correspondents.

Also noteworthy during the report period were reports about apparitions of the Virgin Mary in Hrushiv, Ukraine, and information about the ongoing Vienna Conference reviewing implementation of the Helsinki Accords.

Still other major news stories concerned the work of the U.S. Commission on the Ukraine Famine, its reports to Congress and the American public, and its involvement in a number of workshops for teachers and students focusing on the Great Famine of 1932-1933; the success of the Independent Task Force on ABA-Soviet Relations in pressuring the American Bar Association not to renew its infamous Declaration of Cooperation with the Association of Soviet Lawyers; and the report of the U.S. government commission investigating the Myroslav Medvid incident.

Specials

During the report period, The Weekly published two special issues: a year-end review of the major events and people in the news of 1987, and the annual scholarship issue. Also noteworthy was a special report on a year of progress by the U.S. Commission on the Ukraine Famine.

News and analyses by Dr. David Marples, Dr. Roman Solchanyk and Bohdan Nahaylo, published under the rubric "A Glimpse of Soviet Reality," this year proved more invaluable than ever as these scholars kept readers informed of the latest developments in Ukraine and other republics of the USSR.

Weekly staffers had a number of exclusives during the past year: a look at what writers Ivan Drach and Dmytro Pavlychko, and filmmaker Yuriy Ilyenko were telling audiences in North America about life in the USSR under General Secretary Mikhail Gorbachev, and interviews with defector-turned-author Walter Polovchak and the first Miss America of Ukrainian descent, Kaye Lani Rae Rafko, to mention just a few.

Excellent music reviews and commentary were provided by Oles Kuzyszyn, while Dr. Myron Kuropas ("Faces and Places") and Orysia Paszczak Tracz ("A View From Canada") continued writing their informative and thought-provoking columns.

Through a new feature called "Spotlight on...," Detroit-area correspondent Myrosia Stefaniuk was able to focus on personalities like Myroslav Vantukh, director of the Virsky Ukrainian Dance Ensemble, and creative groups like the Ukrainian Avant-Garde Theater and Ukrainian bandurist choruses — here in the U.S. and in Ukraine. Book reviews by Dr. Wolodymyr Zyla and "Sounds and Views" columns by Roman Sawycky were published occasionally in the past year.

Free-lance writers Chris Guly, Marco Levytsky and Paulette MacQuarrie, as well as free-lance photographers Natalie Sluzar and Yaroslav Kulynych greatly enriched the paper. Especially valuable were news stories filed from Washington by free-lancer Maria Rudensky.

There were many, many more contributors, too numerous to mention here, who wrote articles for The Weekly from their local communities. Two I'd like to single out, because of their frequent by-lines in The Weekly, are Stephen M. Wichar Sr. of Detroit and Olena Stercho Hendler of Philadelphia. We need more people like them in other cities where major Ukrainian communities are located.

UNA features

A few words should be devoted to stories and features about our publisher, the Ukrainian National Association, which also happens to be a major player in Ukrainian community life. Among the stories about UNA-related events that appeared in The Weekly during the report period were: the unveiling of a monument to Patriarch Josyf Slipyj at Soyuzivka; the North American tours of the Lemkovyna Folkloric Ensemble from Poland and the Barvinok Folk Troupe from Brazil; UNA donations to various Ukrainian community groups totalling $51,000, contributions amounting to $30,000 to the U.S. Commission on the Ukraine Famine, and a pledge of $150,000 to the Harvard Project on the Millennium.

Also highlighted were the UNA's attractive new insurance plans, the Soyuzivka resort and its diverse offerings for Ukrainians of all ages, the resolutions and recommendations of the Supreme Assembly, and the biweekly "Fraternal Corner" by Andre J. Worobec, fraternal activities coordinator. A parallel "Insurance Corner" was prepared by Henry Floyd while he was national sales director.

At the Weekly

Assistant editor Natalia Feduschak left the staff of the paper on October 30 of last year, after two years with The Weekly. Michael Bociurkiw, our Canadian correspondent, left a month later. On February 1 Marta Kolomayets returned to The Weekly staff. She and Chrystyna Lapychak are now associate editors. Marianna Liss continues as our Midwest correspondent.

Awilda Arzola, our trustworthy typesetter, is now in her eighth year with The Weekly (though she doesn't know Ukrainian, she's now taught herself to typeset in Ukrainian). Nick Dworski is our part-time paste-up person and darkroom technician, and subscriptions to The Weekly are handled by a part-time worker, Mary Dworski.

Miscellaneous

In conclusion, I would like to note that The Weekly staff is excited about the potential of the UNA's soon-to-be-opened Washington office, and we look forward to working with its staffers. We are also extremely pleased that the UNA has recently purchased a FAX machine, as it has been quite useful in our day-to-day operations, making The Weekly more current in its news offerings.

Finally, I would like to express The Weekly staff's thanks to the Supreme Executive Committee and the Supreme Assembly for all they have done to help us better serve our Ukrainian community and thus fulfill the Ukrainian National Association's commitment to work for the well-being of all Ukrainians.

Головний предсідник відкрив наради і попросив до слова головного редактора „Українського Тижневика".

Ред. Рома Гадзевич на вступі сказала, що вона обговорить деякі точки з її вже написаного звіту. З приємністю ствердила, що число передплатників „Українського Тижневика" від минулого року значно зросло, приблизно на 1,000 нових передплат. Згідно з бажанням Головного Уряду, всі члени американського Сенату і Конгресу, як теж деякі члени канадського Парляменту одержують тижневик.

У звітовому часі „Український Тижневик" подавав вістки про важливі події у світі, а зокрема в Америці та в Україні, в тому про можливості встановлення американського консулянту в Києві, виміна громадян, передання україномовних біблій в Україну, святкування в цілому світі 1000-ліття Християнства на Україні, як теж справу І. Дем'янюка, який під цю пору очікує апеляційного суду. Такі відомі дописувачі, як д-р Дейвід Марплес, д-р Роман Сольчаник і Богдан Нагайло постійно дописують до „Українського Тижневика" і тим збагачують його зміст.

Підкрелила, що в редакції має дуже добрих співробітників — Христину Лапичак і Марту Коломиєць. Кореспондентом на Середньому Заході Америки є Маріянна Ліс. Для улегшення праці та скоршого одержування важливих вісток, пропонує набути „Факс" машину.

Т. Шмагала подав, що члени жидівської громади в Клівленді читають „Український тижневик" і вони ствердили, що повідомлення в ньому з процесу І. Дем'янюка є безсторонні, чого не має, на жаль, в жидівській пресі. Це підкреслює високий, професійний рівень „Українського Тижневика".

Е. Іванців поґратулював ред. Ромі Гадзевич за старання, щоб вдержати тижневик безстороннім. Члени Конґресу висловлюються дуже позитивно про нього. При тому висловив своє застереження до поглядів, які висловили у своїх статтях проф. П. Маґочі і проф. Ф. Сисин. На його думку, редакція повинна добре застановлятися над тим, чи того рода статті поміщувати.

Ред. Рома Гадзевич висловила вдоволення з приводу опінії читачів жидівської громади відносно безсторонности „Українського Тижневика" у звідомленнях так емоційної справи, як процес І. Дем'янюка.

Відносно поміщені статті проф. П. Маґочого сказала, що вона довго застановлялася, чи друкувати її — з його поглядами вона цілком не погоджується, — але остаточно вирішила статтю помістити, хоч би тому, що він є головою Катедри Українознавчих Студій при Торонтонському Університеті. Українська громада повинна знати його настанову до тих справ.

М. Спольський висловив признання за поміщування в „Українському Тижневику" статей д-ра Д. Марплеса і д-ра Р. Сольчаника. Обидва дописувачі є відомі з їхньої активности в обороні людських прав. Висловив побажання, щоб підшукати на місце М. Боцюркова відповідного репортера для Канади.

Ред. Рома Гадзевич сказала, що під цю пору редакція підшукує на Канаду т. зв. „фрі ленс" репортерів, які могли б дописувати до тижневика. При тому завважила, що в Канаді треба збільшити число передплатників „Українського Тижневика".

Т. Шмагала висловив побажання, щоб куток д-ра М. Куропася перенести на іншу сторінку, а не поміщувати її на редакційній сторінці, бо часом виглядає, що редакція поділяє його погляди.

Мгр І. Геврик подав, що при нагоді відкриття бюра КУК в Оттаві, Президент КУК відвідав члена Парляменту, який дав йому список членів Парляменту включно з міністрами, як також тих, які сприяють українцям. Цей список він передав до УНСоюзу і всі вони одержують „Український Тижневик".

Д-р Я Падох підкреслив, що УНСоюз був завжди і залишився в Америці громадською і політичною установою, преса якого мала за завдання виховувати читачів. Тому, на його думку, звіти обидвох редакторів із їхньої праці є одною із найважливіших справ. З великою приємністю прилучується до тих, які висловили похвали радакторам обидвох офіціозів УНСоюзу. Зазначив, що під цю пору завданням редакторів „Свободи" і „Українського Тижневика" є наставити українську політику так, щоб вона була якнайбільш корисною для української справи. В дальшому сказав, що зближається 25-ліття відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні. З тим насувається питання, чи вказаним було б запросити на ці святкування поетів з України.

Ще раз підкреслив, що преса УНСоюзу робить велику роботу, за що їм належить признання.

Ред. Рома Гадзевич ствердила, що в Україні під цю пору діються незвичайні, цікаві події і „Український тижневик" почав слідкувати також за пресою з України та подавати з неї цікаві вістки.

Головний предсідник подякував Ромі Гадзевич за дуже добрий звіт. Попросив до звіту голову Контрольної Комісії УНС.

10. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЯ НА ПРИЙНЯТТЯ ЗВІТІВ

Звіт головного контролера д-ра Н. Олесницького



The attached is the summary of income, disbursements and cash deposits and cash disbursements for the year 1987 for Soyuzivka. As is readily apparent, Soyuzivka must be subsidized by the home office to the tune of over $100,000.00 per year in order to survive. Like much of the United States of America, Soyuzivka is in great need of infrastructure repair and replacement. With the exception of the 11 room building for UNA seniors, there has been no major construction on the Soyuzivka grounds since the UNA purchased it in the early 1950's. It is somewhat surprising to note that there are only 65 rooms at Soyuzivka; that none have telephone, televisions or air conditioners, amenities which one has expected in hotels and resorts in the United States since the 1960's. Many people have expressed surprise to hear that one cannot even make a telephone call from some of the outer buildings, but must walk to the Main House or to Veselka in order make a phone call. Many are also surprised that there are but two telephone lines at Soyuzivka; that there is no hotel management system at the front desk and that manual cash registers are still being used in this day of computerization and efficiency.

When one visits Soyuzivka for a week, one prays not only for good weather, but also for good company, because in the event of foul weather, there is very little one can do, other than read and nap. The one television set which is in the library of the Main House had many adherents, most of whom wish to watch different things.

The tennis courts are subject to the vagaries of weather, as is the volleyball court, as well as the pool. I have in previous reports often suggested that a major capital infusion need be made into Soyuzivka in order to make it "weather proof", in order to update it and in order to make it attract the Ukrainian "yuppies" who can afford to pay three or four times the rates currently charged at Soyuzivka, but who will not pay even the current rates for the services and amenities that are provided.

We all recognize the value of an estate of this nature where young Ukrainian people can meet and enjoy themselves. In the very Constitution of the UNA, the purpose of the corporation is "to promote unity, social intercourse and social relations..." "to arrange and provide for (members)' entertainment and amusement... and to provide recreational, sport, cultural and vacation facilities for its members, their families and their children". It appears that the very purposes set forth in the charter of the UNA, created in 1894, took into consideration such a resort as Soyuzivka, among its other purposes, but unfortunately, time has passed Soyuzivka by. I therefore

propose a major rehabilitation, restructuring and refurbishing of Soyuzivka based on the following:

1. We need to keep the main house only as an auxiliary hotel and kitchen.

2. A new 100 room facility with modern kitchen and dining room needs to be constructed, which facility will also have convention facilities and meeting rooms.

3. New tennis courts should be built which are not subject to weather, i.e., indoor facilities.

4. An indoor swimming pool can and should be built as should a recreation hall which is more than just a name. It should have video game, ping pong tables, pool tables, a movie theatre and the like.

5. There is no reason why UNA conventions which cost the UNA in excess of $350,000.00, should not be held at our own resort. Conventions of other Ukrainian and other groups will also be held at Soyuzivka, once the facilities are such that the weather does not control the activities.

The funding for the construction of these new facilities can be obtained from long term financing of the UNA building which by virtue of refinancing, should pay back to the UNA the funds the UNA lent toward the construction of the building. I note that the repayment of interest only on obligations on the building exceeded 2.7 million dollars in 1987 which payments are sufficient to carry a mortgage in the amount of approximately 21 million dollars. A 21 million dollar permanent financing on the building will enable us to pay the approximate 12 million dollars owed and leave a net of 9 million dollars for reconstruction and rehabilitation of Soyuzivka.

This money can be used for the construction of the new hotel, kitchen, dining room, convention area, meeting rooms, indoor tennis courts and swimming pool. Rather than wrestle with the thought of providing detached housing, condominiums or townhouses for our senior citizens, the UNA can recoup its investment in the new construction of Soyuzivka by building on its land townhouses or condominiums for its members of any age who would buy one, two or three bedroom condominiums on Soyuzivka's land and who would buy investing in such second homes, bring guests and other sources of income to Soyuzivka. Those senior citizens who wish to buy will also buy, but will more likely be enticed to Soyuzivka by knowing that it's not just seniors who are living there year round, but others who either live there year round, or visit their weekend domiciles. Since these homes would be sold at market and not by any subsidy, there will be no problem with speculators who are not not members of the UNA purchasing the units. Since the decor, motif and settings will be entirely Ukrainian, the fear of non Ukrainians' purchasing units in volume will not materialize, since that has not has happened with surrounding Ukrainian developments.

I think it is time to bring Soyuzivka into the 1990's, especially since the 100th anniversary of the UNA is just around the corner. It is time to prepare a long term master plan and time to infuse serious capital into this most precious asset of the UNA.

ANALYSIS OF DISBURSEMENTS 1987

Food	122,023.01
Bar Liquor	28,304.30
Bar Misc.	6,700.48
Snack Bar	10,922.58
Gift Shop	33,140.24
Kitchen-Dining Room	2,498.37
Housekeeping	40,910.79
Wages Net	189,481.23
Tax on Wages	56,199.29
Electric-Fuel	65,232.63
Gratuities	11,697.00
Camps	.00
Sundry-Misc.	6,243.41
Maintenance — Repairs	58,614.55
Real Estate	52,933.15
Insurance	43,682.56
Transportation	860.13
Telephone	5,759.91
Office Supplies	6,204.26
Legal Expenses	1,435.20
Refunds	3,880.79
Entertainment	26,160.92
Advertising	1,634.29
Bad Checks-Bank Charges	1,956.52
Canadian Funds	40.00
Hospital Plan	12,277.58
Sales Tax	38,668.29
	827,461.48
Capital Improvements	80,072.24
Furniture & Equipment	23,242.14
Total	**930,775.86**

INCOME SUMMARY JANUARY THRU DECEMBER 1987

Room & Tax	277,247.93
Food	89,891.05
Room Deposits	44,996.20
Lviv Childrens Camp	73,094.81
Tennis Camp	11,198.16
Dance Camp	9,484.50
Course Camp	14,189.00
Food & Room Totals	520,101.65
Bar Main Register	2,084.65
Banquet Bar	5,464.02
Main Bar Reg. 1 & 2	62,863.11
Dining Room Bar	6,079.80
Service Bar Rec. Hall	20,250.44
Bar Totals:	96,742.02
Gift Shop	33,748.78
G.S. Pepsi	4,276.20
G.S. Main Register Tape	3,644.82
G.S. Cigarettes M.H. & Ves.	3,159.01
Gift Shop Totals:	44,828.81
Snack Bar Totals:	18,445.41
Telephone Commission	1,172.23
Telephone Calls	26.52
Laundry Machines	1,072.75
Movies	296.90
Game Machines	598.50
Pool	383.00
Gratuities	8,483.51
Gate	21,536.00
Xerox	77.22
Furniture & Equipment	600.00
Cable T.V.	193.92
Church Society	577.92
Postage	28.30
	35,046.77
Less Operating Capital	(200.00)
	34,846.77
GRAND TOTAL:	**714,964.66**

ANALYSIS OF CASH DEPOSITS AND CASH DISBURSEMENTS FOR 1987

	Deposits	Disbursements
January	20,364.75	27,980.07
February	43,384.33	40,469.20
March	37,813.29	23,696.71
April	39,419.02	44,331.94
May	63,132.21	73,369.44
June	91,728.53	85,026.98
July	149,543.71	142,275.32
August	139,799.78	164,308.81
September	151,514.29	161,325.70
October	76,048.16	38,328.27
November	51,662.51	71,970.02
December	48,120.58	48,879.71
Total	**912,531.16**	**921,962.17**

Book Balance January 1st, 1987	11,542.45
Deposits January 1st to December 31st, 1987	912,531.16
Sub-Total	924,073.61
Less Disbursements 1987	921,962.17
Book Balance January 1st, 1988	**2,111.44**
Book Balance Ellenville National Bank As Per Bank Statement January 1st, 1988	$2,111.44

Звіт головного контролера інж. Анатолія Дорошенка



Моєю цьогорічною відповідальністю була перевірка фінансів нашої установи. Нижче подані головні фінансові точки, а докладні інформації є представлені у звіті головного касира пані Уляни Дячук.

Фінанси УНС

• Активи збільшилися на 3,124,462 дол. або на 5.5%, до 59,973.774 дол.

• Гіпотечні позички зменшилися з 4,659.421 дол. до 4,381.456 дол.

• Сума грошей в бондах зросла на 9.1%, до 44,737.177 дол.

• Сума позички Дому УНС зменшилася з 7,104,551 дол. до 5,925.000 дол.

• Резеровий фонд збільшився на 12.6% до 18,357.277 дол.

• За порадою інвестиційного дорадника переанжерували якість бондів, з тим, що продані бонди принесли втрату на 235,677 дол. Новокуплені бонди покриють цю втрату в наступних 2½ роках.

• Через спад біржі 19-го жовтня 1987 року вартість уділів впала на 205.000 дол.

• Членам виплачено 1,015,274 дол. за дозрілі грамоти та 823,906 дол. дивіденди.

Дім УНС

• Чинші за 1987 рік виносили 3,114,362 дол. або на 2% більше, як у 1986 році.

• Адміністраційні видатки були 335,700 дол.

• Членам УНС за боргові зобов'язання виплачено 542,750 дол., а УНСоюзові за позичку заплачено 2,060,00 дол.

• На 31-го грудня 1987 року, Дім УНС мав позичку на 7,633,578 дол. від членів та 5,925,000 дол. від УНСоюзу.

• В 1987 році пересічна ставка винайму приміщень була 15.39 дол. за кв. стопу, а в 1986 р. 15.07 дол.

На закінчення стверджую, що я перевірив активи, пасиви, баланс, приходові та розходові звіти, та ствердив, що всі вони повністю предетавляять фінансовий стан УНСоюзу та є виготовлені згідно з загально прийнятими принципами звітування.

Рекомендації і завваги

1. Тому, що цього року мають звільнитись три поверхи Дому УНС та через побільшення конкуренції в околиці Джерзі Сити, пропоную щоб адміністрація Дому продовжувала поліпшення зв'язків із теперішніми арендниками.

2. На протязі моєї 18-ти літньої праці для УНС, я завжди старався щоб наша установа трималася соборних та загальногромадських засад. На жаль мої старання не дають успішних результатів, про що я вже згадував у моїх попередніх звітах.

Останній приклад несоборництва та брак чутловости виявив щоденник „Свобода" у друкуванні статтей на тему 1000-літнього ювілею Християнства в Україні.

Поперше, статті тенденційно насвітлювали історію українського Християнства, йдучи виключно по лінії Української Католицької Церкви.

Подруге, „Свобода" не подавала на своїх сторінках статтей з протилежними думками, ані зі становищем Української Православної Церкви.

Щоби змінити теперішнє незадовільне наставлення щодо соборности, вважаю за потрібне вибрати члена православного віровизнання в члени Екзекутиви УНС.

Звіт головного контролера Степана Гавриша



Як головний контролер, я мав приємність вже другий раз із черги по останній 31-ій Конвенції брати участь в річній перевірці діловодства і загальної господарки УНСоюзу за 1987 рік. Моїм завданням було перевірити працю Рекордового відділу, але я мав нагоду запізнатись також із діяльністю й інших відділів.

Рекордовим відділом керує і є відповідалним за нього головний секретар, Володимир Сохан, а до помочі в праці має „тім" добре вишколених і відданих працівників департаменту і тому праця того відіилу під кожним оглядом є зраковою. Говорячи про працю Рекордового Відділу в звітовому часі, то великим досягненням його було змодернізовання дотеперішних забезпеченевих плянів, що дало зменшення вкладок за новопридбаних членів на основі таблиць спертности з 1980 року. Іновацію ту впроваджено в системі Союзу завдяки наполегливої праці керівника Рекордового відділу. Слід згадати і це, що зроблено значний поступ у компюторизації діловодства, а при тому, працює дальше над над ще кращим використанням нової компюторської системи.

До статутових обов'язків головного секретаря належить писання та перехования протоколів із засідань Головного Уряду та Екзекутиви і публікації їх в „Свободі", а в щоденній праці він та його відділ провіряє та оформлює аплікації на нові грамоти забезпечення і переводить всі зміни в забезпеченні членів, як зміни кляси та суми, зміни прізвищ та спадкоємців, зміни пляну платности та інші зміни. До позитивів Рекордового відділу слід зарахувати те, що головний секретар веде широкозакроєну кореспонденцію із секретарями відділів, даючи їм професійні поради та інформації, а відповіді на листи одержують секретарі і члени завжди впродовж декількох днів.

З кінцем кожного місяця переводить Рекордовий відділ облік членства по відділах, по клясах і стейтах, а відтак на підставі тих даних приготовляє місячний звіт для публікації в „Свободі" й „Тижневику". Тому, що в звітовому часі не появлялась „Союзова Трибуна", в якій Рекордовий відділ поміщував сторінку „Взаємне забезпечення молоді", цебто фотографії дітей — нових членів, то тим разом й ту ділянку мусів полагоджувати головний секретар В. Сохан.

Слід згадати й це, що після впровадження нових кляс забезпечення від вересня, листування головного секретаря із відділовими секретарями подвоїлись, а це тому, що майже у всіх листах від секретарів були запти відносно нових „кляс'. І коли в звітовому році придбано лише 1,352 нових членів, помимо різних акцій, то і тут головний секретар, В. Сохан, доложив „свою цеголку" професійними порадами секретарям.

А коли згадую відділових секретарів, то було б гріхом, щоб не підкреслити цього, що придбання 1,352 нових членів, це у великій мірі їхня заслуга. Це нам каже, що невтомні секретарі були остоєю Союзу і ще довго ними будуть.

На вступі я сказав, що мав нагоду запізнатися із працею інших департаментів, як рівнож видавництвом союзової преси. А коли згадую пресу, то похвальним є це, що головний редактор „Свободи", Зенон Снилик, поміщує дописи про святкування січневої річниці (22 січня), чи відзначування інших важних національних дат заходом Відділів УККА. А коли говорити про „Український тижневик", то він під сучасну пору є однією із найкращих етнічних газет видаваних англійською мовою на терені Америки і Канади, де можна знайти цінні матеріяли на будьякі теми, часто історичної вартости. Кредит за це належиться для енергійної молодої редакторки Роми Сохан-Гадзевич.

Як головний контролер, з рамени Контрольної комісії, я був учасником нарад Екзекутивного Комітету в суботу, 1-го квітня, які відбулися в Головній Канцелярії Союзу. Також в неділю, 6-го вересня на доручення головного предсідника, д-ра Івана Флиса, репрезентував УНСоюз під час Сумівського Здвигу на Оселі в Елленвіл. А відтак за повідомленням головного секретаря, Володимира Сохана, був учасником Конґресу Братських Союзів Пенсильвенійського стейту, який відбувся в днях 25-го, 26-го і 27-го жовтня в Піттсбурґу. Також учасником того Конґресу був головний радний, Андрій Джула.

Моя союзова праця

Крім того, що є головним контролером, я є головою 83-го Відділу ім. Івана Франка, в якому є в проводі від 1953 року. Очолюю Метрополітальну Філядельфійську Округу, яка в звітовому році 24-ий раз була чемпіоном Союзу за придбання найбільшого числа нових членів. Це завдячую гармонійній та родинній співпраці членів Окружної Управи та секретарів поодиноких відділів. А коли говорити про нових членів в звітовому часі, то ґратуляції й салют належиться головному радному Василеві Пастушкові за придбання 30 нових членів.

Як голова Округи, був весь час в контакті із Управами відділів, а головне секретарями, даючи їм технічні поради, та заохочував їх до організування нових членів. Згадуючи нових членів, то особисто придбав 11 членів і тим самим не відновив членства в „Клюбі Заслужених Союзовців", до яких належу 26 років.

Громадська праця

Поза союзовими обов'язками виконую також і громадську працю, а саме: Заступник голови Відділу „Самопоміч" Філядельфія;
Голова Контрольної комісії УСТовариства „Тризуб";
Член Товариського Суду при Головній Управі „Самопоміч";
Член Управи Відділу УККА;
Координатор при чоловічім хорі „Прометей" — та інші установи.

Рекомендації

Пропоную Екзекутивному Комітетові виконання бодай частинно ухвалених резолюцій Головним Урядом під час нарад минулого року, а головне звернути увагу на резолюції Організаційної комісії.

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНС

ЗМІНИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ЗА 1987 РІК

Стан активних членів з 1-го січня 1987 р.	51,199
Нові члени приєднані в 1987 році	1,362
РАЗОМ	**52,561**

Втрати членства у 1987-ому році:

Суспензи	+ 207
Грошові звороти	891
Виплати за Е грамоти	906
Сплачено вкладки за Р грамоти	1,193
Смертні виплати	935
Інші витрати	204
РАЗОМ втрати	**3,922**
Стан активнич членів з 31-го грудня 1987 року	48,639

АКТИВНІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1987 р.	Стан членів з 12.31.1987 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	11,844	11,404	- 0
Дорослі	32,564	30,724	-1,840
Грамоти АДД	6,791	6,511	- 280
РАЗОМ	**51,199**	**48,639**	**-2,560**

ВСІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1987 р.	Стан членів з 12.31.1987 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	18,825	18,553	- 272
Дорослі	50,525	49,091	-1,434
Грамоти АДД	6,791	6,511	- 280
РАЗОМ	**76,141**	**74,155**	**-1,986**

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1987-го року)

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

Кляса	Число членів
Кляса I — Т-16	170
Кляса II — Р-70	132
Нові кляси	
Кляса Е-18	2,452
Кляса Е-20	2,668
Кляса Е-65	300
Кляса Е-65 — SP	207
Кляса Р-20	3,897
Кляса Р-65	140
Кляса ТР-65	1,287
Кляса W-SP	115
Кляса W	2
Кляса Т-23	34
РАЗОМ активних членів	**11,404**
Члени на випл. заб. і на безпл. продовженні	**7,149**
УСІХ ЧЛЕНІВ ДЕП. МОЛОДІ	**18,553**

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ

Кляса	Число членів
Кляса I — Старий рід забезпечення	12
Кляса О — Р-70	57
Кляса Т	630
Кляса W	9,396
Кляса W-SP	152
Кляса Р-20	8,364
Кляса Е-20	7,374
Кляса Е-65	2,125
Кляса Е-65-SP	113
Кляса Р-65	1,074
Кляса DP-60	134
Кляса DP-65	743
Кляса Т-5	127
Кляса Т-10	413
Кляса DT-30	2
Кляса ART	8
Кляса ADD	6,511
Дорослі члени з молодечими грамотами	
Кляса Р-20	533
Кляса Е-20	325
Кляса Р-65	31
Кляса Е-65	65
РАЗОМ активних членів	**37,235**
Члени на випл. заб. і на безпл. продовженні	**18,367**
УСІХ ЧЛЕНІВ ДЕП. ДОРОСЛИХ	**55.602**
РАЗОМ УСІХ ЧЛЕНІВ 31-го ГРУДНЯ 1987 р.	**74,155**

СТАН ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

З 31-го ГРУДНЯ 1987 р.

	Число членів	Їх сума забезпечення
Молодь	11,404	$18,921,234
Дорослі	30,724	58,702,346
Акцидентові грамоти	6,511	32,555,000
Молодь на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	7,149	6,551,942
Дорослі на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	18,367	16,652,489
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	**74,155**	**$133,383,011**

КАНАДА

НОВІ ЧЛЕНИ В КАНАДІ В 1986 І 1987 РОКАХ

	1986	1987
Молодь	78	63
Дорослі	76	56
Акцидентові грамоти	33	19
РАЗОМ	**187**	**138**

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ!

ПОРІВНЯННЯ СТАНУ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

РОКІВ 1986 І 1987

	Стан членства 12.31.1986	Стан членства 12.31.1987	Прибуток, або втрата
Молодь	1,336	1,274	- 62
Дорослі	3,514	3,267	-247
Акцидентові грамоти	1,269	1,207	- 62
Разом активні члени	**6,119**	**5,748**	**-371**
Грамоти на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	**854**	**927**	**+ 73**
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	**6,973**	**6,675**	**-298**

Звіт головного контролера протопресвітера о. Степана Біляка

з перевірки Видавництва „Свобода" за 1987-ий рік.



Від 23-го до 25-го березня 1988 року відбулася річна контроля Видавництва „Свобода" в приміщенні головного будинку УНСоюзу в Джерзі Сиgreсті, Ню Дж. Перевірка охоплювала працю таких відділів видавництва: 1. Редакції щоденника газети „Свобода"; 2. Редакцію англомовного „Українського Тижневика"; 3. Редакцію дитячого журналу „Веселка"; 4. Адміністрацію, бібліотеку і книгарню; 5. Комп'юторський — складальний і фотоофсетний відділи; 6. Друкарню та експедицію.

Редакція „Свободи", склад якої поповнить в найближчому часі Раїса Руденко, зможе краще служити своїм читачам та українській спільноті, як єдиний незалежний український щоденник. Редакція працює в сучасну пору в такому складі: Зенон Снилик — головний редактор, Володимир Левенець, Любов Коленська, Роман Юревич і Христина Ференцевич, члени редакції, Ольга Кузьмович та Іван Кедрин, частково затруднені.

В цьому 1988-му році „Свобода" буде святкувати 95-ліття свого існування. Вона є найстаршим у світі (включно з Україною) українським часописом-щоденником, що без перерви друкується. Як такий, часопис „Свобода" є найголовнішим середником масової інформації для української спільноти на північно-американському континенті. Для українців у вільному світі тим самим „Свобода" є впливовим чинником не тільки у насвітленні проблем щоденного українського життя в діяспорі, але (і це дуже важливо) також у формуванні суспільно-політичної опінії вільного українського світу.

Редакція англомовного „Українського Тижневика" у теперішньому складі: Рома Гадзевич — головний редактор, Марта Коломиєць і Христина Лапичак — члени редакції та Маріянна Ліс — постійний кореспондент Середнього Заходу, докладає всіх старань і то зі значними успіхами, щоб якнайкраще представити українські справи англомовному читачеві та поширити інформації про Україну, український народ, його історію, культуру і змагання в англомовному світі. „Український тижневик" став найкращим етнічним англомовним часописом на терені Америки і Канади.

Не можна переочувати також факту, що „Свобода", а особливо англомовний „Український Тижнервик" є на сьогодні дуже важливим посібником для зацікавлення чужих політичних та наукових кіл у ознайомленні з проблематикою українського життя в Україні й у вільному світі. Тираж „Українського Тижневика" постійно збільшується. Його читають всі члени Конґресу ЗСА.

І поважний вік, і значення видання „Свободи", а також англомовного „Українського Тижневика" тим самим накладають на редакційний апарат їх особливу відповідальність, як за досконалість їх технічного оформлення, так і високий журналістичний рівень друкованих в них матеріялів. Отож, поза справами УНСоюзу постійно друкуються статті, що насвітлюють українське життя у всіх його аспектах і проявах.

Адміністрація „Свободи" працює справно під проводом її керівника Люби Лапичак. В її складі, крім керівника, працюють: Дарія Семеґен, Анна Білик, Марія Шепарович, Валентина Якимчук, Петруся Коваль і Мирослава Дворська. В минулому році переведено на комп'ютерську систему частину діловодства адміністрації, а саме: адресарі передплатників публікацій УНСоюзу та їх рахунки. Діловодство знаходиться в якнайкращому порядку, як по стороні приходів, так і по стороні видатків. Загальний фінансовий стан є згідний з перевіркою. На всі поставлені питання, акуратно і детально пояснювала Люба Лапичак, адміністраторка В-ва „Свободи".

Завідуюча бібліотекою і книгарнею „Свободи" Емілія Гарасимчук, яка продає видання „Свободи" та інших видавництв, вже ввела потрібні картотеки на всі книжки та виготовила відповідний інвентар усіх наявних книжок. Продовжує ведення обліку одержаних і продаваних книжок, щоб мати завжди точний образ ведення цього книгарського підприємства УНСоюзу.

Друкарня Видавництва „Свобода", якою керує Степан Чума після відходу на пенсію Анатолія Домарацького, виконує в основному праці над друком та висилкою „Свободи", „Українського Тижневика" і „Веселки". Крім цього друкарня виконує професійно багато праць на замовлення, як книжки, журнали та різні менші друкарські праці. Комп'юторський — складальний і фотоофсетний відділ та експедиція виконують свою працю акуратно й на час.

КОШТИ ВИДАННЯ АЛЬМАНАХА НА 1987 РІК

Формат: 6 x 9
Сторінка: 256 — обкладинка м'яка
Наклад: 12,300

Склад	3,072.00
Ломка	585.00
Папір до ком., кваси, тощо	500.00
Друк і переплет.	16,008.00
Обкладинка (Б. Титла)	200.00
Бронз., коверти	834.50
Цінники, листи до секр. і підприємств	300.00
Зворотні ков. і їх друк	221.50
Висилка в/з листів	45.00
Адресування	150.00
Пакування і експедиція	2,073.00
Кореспонденти і редакція	1,165.00
Пошта	2,486.00
Пошта — Канада	1,084.80
Адміністрація	200.00
Зворот Альм. (дю мейл)	512.00
Разом	**$29,436.80**

Приходи до 3/20/86

Оголошення	3,956.20
Альманах	11,254.50
Прес. Фонд	2,037.72
Разом	**17,248.42**
Кошти видання	16,869.60
Чистий дохід	**378.82**

Приходи до 3/31/87

Оголошення	4,410.20
Альманах	24.040.94
Прес. Фонд	4,239.83
Разом	**32,690.97**
Кошти видання	29,436.80
Чистий дохід	**3,254.17**

КОШТИ ВИДАННЯ АЛЬМАНАХА НА 1988 РІК

Формат: 6 x 9
Сторінок: 256
Обкладинка: м'яка
Наклад: 12,000

Склад	$ 3,150.00
Ломка	550.00
Папір до комп'ютерів, кваси, тощо	500.00
Папір, друк і переплет	16,798.20
Обкладинка	200.00
Бронзові і зворотні коверти	1,098.00
Цінники, листи до секр. і підпр.	250.00
Висилка листів	51.50
Адресування	100.00
Пакування і експедиція	2,691.50
Кореспонденти і редакція	1,500.00
Пошта	2,408.11
Пошта — Канада	1,098.24
Адміністрація	200.00
Зворот Альманахів (Дю мейл)	400.00
Разом	**30,995.55**

Приходи до 3/23/88

Оголошення	$ 4,692.25
Альманах	26,685.00
Пресовий Фонд	3,350.19
Разом	**34,727.44**
Кошти видання	30,995.55
Чистий дохід	**$ 3,731.89**

ВИКАЗ „СВОБОДИ" March, 87

Члени УНС	7,006
Передплатники (члени)	2,929
Передплатники (не члени)	1,595
Кольпортаж	211
„Ґратіс" і виміни	284
Разом	**12.025**

ВИКАЗ „СВОБОДИ" March, 88

Члени УНС	6,728
Передплатники — члени	3,111
Передплатники — не члени	1,564
Кольпортаж	180
Ґратіс і виміни	329
Разом	**11,912**

March, 1987

STATEMENT OF THE "UKRAINIAN WEEKLY"

Members of U.N.A.	4,345
Non-Members	2,271
Gratis	422
Sate on Stands	84
Total	**7,122**

March, 1988

STATEMENT OF THE "UKRAINIAN WEEKLY"

Members of the U.N.A.	4,496
Non-Members	2,626
Gratis	999
Sale on Stands	124
Total	**8,245**

SALE ON STANDS March, 1987

	Svoboda	Ukr. Weekly
Arka Compony — New York	6	7
Artka, Ltd. — Toronto	6	—
Chang Jae Lee	30	—
Dnipro	4	4
My Own Shop	10	10
Surma	30	20
Variety Bazaar	3	3
Veselka Coffee Shop	55	25
West Arka — Torono	5	10
Total	**146**	**84**

March, 1988

SALE ON STANDS

	Svoboda	Weekly
Arka Company — New York	6	14
Arka, Lts. — Toronto	5	2
Chang Jae Lee	30	—
Dnipro Company	6	6
My Own Shop	15	10
Surma Company	30	30
Variety Bazaar	3	1
Veselka Coffee Shop	75	40
West Arka — Toronto	10	25
Total	**180**	**128**

March, 1987

STATEMENT OF "VESELKA — THE RAINBOW"

Members of U.N.A.	372
Non-Members	231
Gratis	29
Sale on Stands	8
Total	**640**

March, 1988

STATEMENT OF "VESELKA — THE RAINBOW"

Members of the U.N.A.	412
Non-Members	343
Gratis	42
Sale on Stands	8
Total	**805**

Звіт головного контролера Леоніда Філя



Цьогорічна контроля охоплювала діяльність Організаційного Відділу і Відділу Братської Діяльности за 1987 рік.

Організаційний Відділ

Треба ствердити, що надії пов'язані з призначенням Генрі Флойда на пост крайового керівника себе не оправдали і тому відн відійшов із цього посту з кінцем 1987 року. Його відхід не означає, що УНСоюз не вживатиме професійних організаторів. Організаційний Відділ робить заходи щоби поширити їх сітку в терені нашої діяльности для охоплення тієї частини нашої громади, яка знаходиться поза засягом відділів УНСоюзу.

Однак, головним джерелом приєднання нових членів залишаються надалі наші відділи та їх секретарі. Впровадження нових кляс забезпечення і зменшення вкладок, що вже додатньо відбилося на приєднанні членів в останньому кварталі 1987 року, повинно в цьому допомогти. Треба надіятися, що запроєктоване Організаційним Відділом затіснення контактів з відділами і округами і відбуття конференції голів округ у 1988 році дасть побажані висліди.

Число нових членів приєднаних в 1987 році було найменшим за останніх десять років. Приєднано лише 1,362 члени, а загальний стан членства зменшився на 1,986 і виносить на кінець року 74,155 членів, а число активних членів впало на 2,560 до 48, 639. Відрадним явищем є те, що загальна сума забезпечення зросла в порівнянні з попереднім роком.

Відділ Братської Діяльности

Цей відділ, який очолює Андрій Воробець, засновано в 1987 році і він розвинув вже досить активну діяльність, що її вимагають приписи для братських установ. Ця діяльність зближує наш Союз з громадою і поширює серед неї наше добре ім'я.

В цьому першому році діяльність відділу була зосереджена переважно в Ню Джерзі і сусідніх стейтах. Треба сподіватись, що його діяльність охопить незадовго усі терени дії Українського Народного Союзу в ЗСА і в Канаді.

Степан Гавриш, секретар Головної Контрольної Комісії відчитав звіт:

„Головна Контрольна Комісія в часі від 23-го до 25-го березня, 1988 р. перевела річну перевірку діловодства УНСоюзу. Перевірку перевели: д-р Нестер Олесницький — діловодство „Союзівки", інж. Анатолій Дорошенко — діловодство Фінансового Відділу, Степан Гавриш — діловодство Рекордового Відділу, о. протопресвітер Степан Біляк — видавництво „Свобода", а Леонід Філь — діловодство Організаційного Відділу.

У зв'язку з переведеною контролею, проголошено на сторінках „Свободи" 19-го квітня 1988 р. заяву і заклик.

Поодинокі члени Головної Контрольної Комісії зладили писемні звіти з перевірених ними ділянок і ці звіти стали офіційними документами з перевірки діловодства цілого УНСоюзу.

Підсумовуючи висліди нашої контролі та беручи до уваги звіти членів Головноог Уряду, Контрольна Комісія пропонує прийняти всі звіти членів Головного Екзекутивного Комітету та членів Головного Уряду".

Внесок на прийняття звітів піддержали: А. Дорошенко, М. Спольський. Т. Шмагала.

Головний предсідник перевів голосування — звіти прийнято одноголосно.

SVOBODA
COMPARATIVE STATEMENT OF INCOME AND DISBURSEMENTS

January — December — 12 months

INCOME	1986	1987	Difference
Subscription: UNA Earned	780,000.00	760,000.00	-20.000.00
Sale on Stands	7,239.68	7,325.69	+86.01
Individual:			
UNA Members Svoboda	43,302.56	47,755.17	+4,452.61
UNA Members Ukr. Weekly	21,872.06	21,297.20	-574.86
Non-Members Svoboda	49,813.26	58,922.25	+9,108.99
Non-Members Ukr. Weekly	17,108.92	19,017.63	+1,908.71
Books	51,856.73	23,553.91	-28,302.82
Advertising	161,666.04	174,284.69	+12,618.65
Printing	103,737.92	53,062.20	-50,765.72
Change of Address	329.30	317.40	-11.90
Refund Postage	12,602.15	11,380.29	-1,221.86
Refund Telephone	43.58	-	43.58
Almanac	16,785.87	35,509.11	+18,723.24
Press Fund:			
Svoboda	5,837.56	8,420.83	+2,583.27
Ukr. Weekly	241.00	462.06	+221.06
Veselka Subscription	4,475.38	3,215.04	-1,260.34
N.J. Sales Tax	397.49	192.37	-205.12
Miscellaneous	2,291.59	1,087.11	-1,204.48
TOTAL	**1,279,601.09**	**1,225,802.95**	**-53,798.14**
Discount on Sales	-2,025.36	-2,070.36	-45.00
GRAND TOTAL	**1,227,575.73**	**1,223,732.59**	**-53,843.14**

DISBURSEMENTS

	1986	1987	Difference
Payroll:			
Editorial	177,195.63	192,288.60	+15,092.97
Printing	255,999.51	253,637.01	-2,362.50
Office	117,559.84	113,588.45	-3,971.39
Correspondence	3,000.00	2,050.00	950.00
Special Corr.:			
Svoboda	30,197.00	37,090.00	+6,893.00
Ukr. Weekly	6,120.00	3,818.20	-2,301.80
Veselka Correspondence	8,600.00	7,685.00	-915.00
Postage	299,880.79	296,102.76	-3,778.03
Material	212,684.52	190,259.28	-22,425.24
Telephone	11,170.62	14,604.45	+3,433.83
Office Supplies	5,133.25	5,172.79	+39.54
Office Expense	478.12	612.89	+134.77
Printing Dept. Expense	1,116.88	1,315.09	+198.21
Parts and Repairs	31,310.72	22,061.43	-9,249.29
Books	44,832.27	12,952.83	-31,879.44
Taxes	47,398.14	47,358.62	-39.52
Commission	-	1,037.77	+1,037.77
Manuscript		1,365.00	+1,365.00
Newspaper	1,370.80	1,254.05	-116.75
Pension	1,116.00	1,116.00	-0-
N.J. Sales Tex	391.02	223.69	-167.33
Miscellaneous	22,801.28	17,333.20	-5,468.08
TOTAL	**1,278,356.39**	**1,222,927.11**	**-55,429.28**
Discount of Sales	-195.72	-176.22	+19.50
GRAND TOTAL	**1,278,160.67**	**1,222,750.89**	**-55,409.78**
RECONCILLIATION			
Cash in Ban 1/1	4,717.73	4,132.79	-584.94
Income	1,277,575.73	1,223,732.59	-53.843.14
TOTAL	**1,282.293.46**	**1,227,865.38**	**-54,428.08**
Disbursements	-1,278,160.67	-1,222,750.89	+55,409.78
BANK BALANCE 12/31	**4.132.79**	**5,114.49**	**=981.70**

Вечір, присвячений літературній праці М. Гарасевич

День 3-го грудня 1988 року в Дітройті присвячено вшануванню Марії Гарасевич — літературознавця, літературного критика, журналіста.

Марія Гарасевич відома всій нашій громаді, бо вже не раз доводилось бувати на літературних вечорах з її цікавими доповідями. Знаємо її теж як викладача української мови та літератури у вищих клясах школи українознавства, а також невтомного коректора і вчителя мистецького слова як для молоді так і для старших у підготуванні різних імпрез.

У цей день ми змогли пізнати її ближче ще з одного аспекту — з того, що становить суть її життя, а це її обширна літературна праця.

О годині 7-ій вечора святково прибрану залю при церкві св. Йосафата у Воррені виповнило коло 100 осіб нашої інтелігенції. Господарями були Культурно-Громадський Клюб та Окружна Рада СУА в Дітройті, а ініціятором та організатором Христина Юзич.

Вечір відкрив голова Клюбу Володимир Баран. У своєму слові він розгорнув думку про літературну критику як таку, нав'язавши до творчости М. Гарасевич, яка зуміла поєднати в собі фахове знання з Господнім обдаруванням — талантом. Вся її творчість пронизана оптимізмом, базована на об'єктивному підході в оцінках письменників та на глибокій любові до всього рідного.

Доповідь „Марія Гарасевич та її вклад у життя нашої громади" виголосила Х. Юзич. Вона змалювала постать і особистість М. Гарасевич на тлі її інтелігентної родини, насвітлила її літературну освіту, яку здобула в Київському державному університеті ім. Т. Шевченка, де одержала кваліфікацію філолога. По матері одідичила поетичне сприйняття світу, а по батькові дисциплінованість і відповідальність у праці. По обидвох родичах одідичила великий гуманізм.

Після закінчення університету працювала завідуючою педагогічною частиною середньої школи, викладачем літератури у вищій школі та інспектором-методистом і завідуючою методичним кабінетом при районовому відділі народні освіти.



Відкриття вечора, присвяченого літературній праці Марії Гарасевич. Зліва: Орися Лончина — голова Окружної Ради СУА, Марія Гарасевич, Христина Юзич, поет Олекса Веретенченко, Віра Андрушків. Відкриває вечір Володимир Баран — голова Культурно-Громадського Клюбу.

Прибувши до Америки, поселилася в Дітройті, де в 1950-1957 роках включилася у працю школи українознавства, але творчий поклик, мистецьке обдарування перемогли і вона всеціло віддалася літературній творчій праці та діяльності. Дітройт завдячує їй незабутні академічні, мистецькі літературні вечори. Серед них багато таких, на яких були присутні і письменники Улас Самчук, Олекса Веретенченко, Яр Славутич, Федір Одрач, Софія Парфанович, Борис Олександрів, Володимир Несторович та інші. Кожен вечір мав її глибоко опрацьовану доповідь і нею підготовлену всю програму мистецького читання уривків з творів даного письменника.

Доповідь Х. Юзич була добре приготована, стисла, продумана, яскрава й гарно виголошена.

Другу доповідь під назвою „Критика і письменник" мав визначний поет Олекса Веретенченко. Він зупинився на літературній творчості М. Гарасевич, назвавши цілий ряд її праць — літературних портретів (як Дж. Стайнбек, О. Веретенченко, Яр Славутич, Марко Вовчок, А. Чайковський, У. Самчук тощо), есеїв, літературних розвідок, рецензій, статтей, оглядів... Назвав її славні статті про таких мистців як Григорій Китастий, Ігор Зайферт, Михайло Мінський, Йосип Гошуляк. Незвичайно цікавими були його думки про М. Гарасевич — літературного критика, які він ілюстрував листами до неї Г. Костюка Яра Славутича, Б. Олександрова, М. Понеділка, Т. Курпіти. Всі вони однаково стверджують, що праці М. Гарасевич фахові, відрізняються винятковою вдумливістю та розумінням письменника. О. Веретенченко підкреслив, що її підхід у критиці має позитивне наставлення та правду в насвітленні: „Їй ніколи не доведеться соромитися за свої праці й висловлені думки та оцінки. Її критика будуюча, а не руйнуюча, не вбиваюча, а воскрешаюча". „М. Гарасевич, — сказав доповідач, — створила жанр у літературі — жанр художньої критики".

Тло його доповіді було широке: від прикладів з античної доби, через німецьку критику аж до сучасної української літератури. Була це блискуча доповідь формою і змістом, а закінчив її О. Веретенченко своїм віршем „Марії Гарасевич".

Далі у програмі було читання уривків із праць М. Гарасевич про Івана Франка, Уласа Самчука, Олекси Веретенченка, Яра Славутича. Читання було на високому мистецькому рівні. Захоплював Юрій Розгін, вже відомий з участи у літературних вечорах, полонили серце і два молоді нові учасники: Зенон Чорній та Роман Воронович. Два дуже цікаві листи до М. Гарасевич від У. Самчука та М. Понеділка прочитала Віра Андрушків, яка і проводила програму.

Несподіванкою для всіх був уривок з новелі М. Гарасевич „Срібносиня перлина". Присутні були нею глибоко зворушені. Виконувала її Наталка Гевко з артистичною вмілістю, передаючи психологічну драму молоденької загубленої у воєнному катаклізмі дівчини, стримано тонко, правдиво.

На кінець програми З. Чорній прочитав вірш М. Гарасевич „Ми не розлучались" — репліка на вірш О. Підсухи „Як давно..."

У своєму слові М. Гарасевич щирими теплими словами висловила подяку добірній публіці за духовну підтримку в її нелегкій літературній праці, а вдячністю відзначила наполегливу працю виконавців та висловила признання за їхні успіхи, нагородила добрим словом, вдячністю й любов'ю доповідачів, господарів вечора і всіх хто так ревно працював для успішного проведення його, для прекрасної гостини, приготованої нашими визначними членками СУА. Щиро дякувала своєму мужеві Богданові за довголітню й повсякчасну духовну й матеріяльну підтримку в її праці.

Закрила вечір голова Окружної Ради СУА в Дітройті Орися Лончила. В короткому слові вона відзначила велику вартість і для Дітройтської громади таких творчих людей як. М. Гарасевич.

Від Культурно-Громадського Клюбу були вручені червоні троянди, виконавці художнього читання подарували М. Гарасевич зроблену під час вечора відеокасету, а 45-ий Відділ СУА гостив присутніх кавою, чаєм та чудовим печивом.

Ірина Тарнавська

Капеля Бандуристів в поклоні Тарасові Шевченкові

У зв'язку з 175-річчям з дня народження генія України Тараса Шевченка, березнева пора біжучого року є особливо багата на імпрези з нагоди цих небуденних роковин.

Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка саме з тої причини стрималася з улаштування концертів на згадану пору, з тим щоб присвятити свої концерти порі перенесення домовини Тараса Шевченка з Петербургу до Канева, що сталося 22-го травня 1861 року.

Саме на цю пору Капеля і заплянувала свої концерти в суботу, 20-го травня в Кливеланді та на неділю, 21-го травня, в Дітройті-Виндзорі. Навколо цих дат приготовляються концерти і в інших містах, а можливо ще й на осінню пору, коли також приготовляється збірний концерт з кобзарською молоддю з нагоди відкриття пам'ятника сл. п. Григорію Китастому. Цей концерт має відбутися в околицях Ню Йорку.

Для концертів присвячених Тарасові Шевченкові капеля приготовляє нові композиції на тексти поета. Бажано було б, щоб і інші громади постаралися і запросили капелю на свої місцеві концерти і тим відзначили цю знаменну дату та послухали цю оновлену програму капелі. Такі концерти могли б відбуватися ще й осінньою порою.

П. Гончаренко

ДВА ПРИМІСЬКІ пасажирські поїзди зударилися в районі залізничної станиці дві милі від центру Глазго в Англії. На щастя, поїзди йшли на невеликій швидкості, тому загинули лише дві особи, а 44 пасажири були поранені. Катастрофа сталася у понеділок, дві доби після зудару двох пасажирських поїздів у південній частині Лондону. У тій катастрофі загинуло п'ять пасажирів і 94 були поранені. Причини катастроф розслідує урядова комісія. Обі катастрофи сталися на залізницях, які належать державі.

В 35-ту РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Незабутнього МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

о. Теофіля Калинича



кол. катехити Укр. Жіночої Гімназії в Перемишлі, пароха Тарнавки та м-декана Лежайського Деканату, на еміґрації душпастира у Відні, пароха у Вілляху, Австрія, в кінці душпастира в Міннеаполісі, Міннесота,

ТА В 41-шу РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Незабутнього БРАТА та ВУЙКА

бл. п.

Мирона Яросевича

кол. судді в Стрию, Україна

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.;
в українській католицькій церкві св. Константина в Міннеаполісі, Мінн.
і в соборі св. Софії в Римі.

З цієї нагоди жертвуємо 100 00 дол. на українських втікачів з Польщі та на допомогу українським сиротам в Югославії.

Так Господь Бог зарядив, що оба Покійні відійшли у поза-зоряні простори передчасно, але того самого дня і того самого місяця, а саме 19-го березня, тільки у інших роках.

Друзів та Знайомих просимо згадати Покійних у молитвах.

Вдова і сестра — ІВАННА
Син та сестрінок — ЛЮБОМИР

КАЛИНИЧІ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 4-го вересня 1988 р. відійшла від нас на 42-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, ДОЧКА і СЕСТРА

бл. п.

ДАРІЯ МЕНЦІНСЬКА

Нашу подяку висловлюємо о. Лаврентію Лаврецюкові з церкви св. Юра в Ню Йорку за відправлення родинної Панахиди в похоронному заведенні та похоронних відправ на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. Також о. Щудлякові з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. за відправу Святої Літургії і Парастасу.

Щира подяка Сестрам Василіянкам зі школи св. Юра в Ню Йорку, за їх присутність та молитви.

Дякуємо пластункам куреня „Верховинки" за їх численну присутність в пл. уніформах, прощальну пісню та слово пл. сен. Лесі Юзенів. Д-рові Остапові Тершаківцеві за прощання Покійної від пл. станиці в Нюарку. Союзові Українок 75-му Відділові за їх численну присутність та прощальне слово Голови Відділу Олі Луків.

Щире спасибіг всім за участь, молитви, квіти, пожертви на Служби Божі, на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя", на пресовий фонд пластових видань, на Український Музей в Ню Йорку та на новостворений „Фонд Пластових Таборів ім. Дарії Менцінської" на який зложили гроші такі особи:

500 дол. — Віра Менцінська; 200 дол. — Олег і Ліда Савків; 150 дол. — Марія і Ярослав Тоторуґ; 100 дол. — Джозеф Ґаллюззі, Александра Яблонська, Марійка і Мирон Мартюки, Марта і Юрій Менцінські, Святослава й Орест Менцінські, Рома й Олег Миськів, Куцик Галя, Марія і Ярослав Оприски, Джов Орляндо, Розалія, Нуся і Юрій Пастернаки, д-р Юрій і Анна Рибаки, Стефанія і Григорій Рибаки, Я. Вергановський.

По 60 дол. — Михайло Яблонський, Мирон Сливка.

По 50 дол. — Александра Бородайко, Марта і Роман Грицин, Александра Крумшин, С. Ласійчук, Марія Менцінська, Божена і Юрій Полянські, Дарія і Томас Сапієнза, Тамара і Ярослав Шматолоха, Марія і Юрій Сливка, Лідія і Андрій Закревські.

40 дол. — Катрія і Ярослав Червоняк. 30 дол. — Дарія Діреста, Дарія і Едвард Камінські, Юрій Колодій, Д. Кубрак, Оксана й Евген Тиханські.

По 25 дол. — Люба і Д. Біловчук, Марта і Роман Данилюки, Евгенія і Евген Івашків, Іна Копачинська, Аґнес і Іреней Коваль, Роксана і д-р Любомир Кузьмак, Ірена і Никола Лабенські, Галина і Володимир Лойко, Ярослава й Іван Лучечко, Гелен і Евген Мандзій, Люба і Павло Михайлевичі, Марія і Богдан Полянські, Олімпія і Володимир Роговські, Наталія і Борис Рибак, Ірена і Петро Саляк, Дарія і Томас Сапієнза, Марія Соробей, Ірена Стецьків, Евдокія Туринська.

По 20 дол. — Мотрія Абаскаль, Банек, Христина і Юрій Ференцевич, Ольга і Роман Гаєцькі, Катерина Грон, Аркадія і Антоній Котарські, Марія і Яків Палій, Ляриса і Дмитро Пенцак, Оксана і Юрій Стефанкі, Юрій Штогрин.

15 дол. — Миролюб Лозинський.

По 10 дол. — Софія і Александер Борецькі, Марія і Богдан Луцькі, Роксоляна і Стефан Місило, Христя і Юрій Навроцькі, Марія Раковська, Марія Шепарович, пл. курень Червона Калина.

Від пластового куреня Верховинки:

По 50 дол. — Надя Світлична, Катруся Воловодюк. 40 дол. — Оля Ґной.

По 30 дол. — Марта Ярош, Оксана Лопатинська, Наталка Титла.

По 25 дол. — Лідія Черник, Оля Іваскір, Леся Юзенів, Ніна Самокіш, Марія Свинтух.

По 20 дол. — Анна Бідяк, Оксана Кузишин, Ірена Паспавська, Ляриса Зєлик.

10 дол. — Лідія Стасюк.

Разом .... 4.168 74 дол.

(Фондом пластових таборів ім. Дарії Менцінської, займається Олег Савків у банку „Самопоміч" в Ню Йорку).

Муж Покійної — ВОЛОДИМИР
Дочка — ТАМАРА
Сини — АНДРІЙ і ДАРКО
Мама — МИХАЙЛИНА КНИШ
Сестри —
НАТАЛКА ДУМА
та ІРИНА КУРОВИЦЬКА

з Родинами

Статутове представництво УТГІ в Торонто

Завдяки ініціятивному комітетові, який обрано на пропозицію ректора УТГІ проф. д-ра Атанаса Фіголя в 1986 році, праця представництва почала діяльність. Представництво взяло собі за завдання продовжувати діяльність УТГІ, нести добре ім'я нашої української школи на чужині. Вже в 1987 році на з'їзді Т-ва українських інженерів у Дітройті відбуто підготовчу зустріч абсольвентів УТГІ для намічення дальшої праці. У липні 1988 року відбуто зустріч професорів, абсольвентів і колишніх студентів для відзначення 65-річчя існування української політехніки на чужині, винесено постанови для дальшого існування УТГІ на американському континенті.

Голова ініціятивного комітету проф. д-р Юрій Курис завзято почав працювати над статутом оформленням представництва і затвердженням в уряді Канади. При наполегливій праці і фінансовій допомозі професорів і абсольвентів УТГІ завершено реєстрацію представництва в уряді Канади з досить обширним статутовим правом. З днем 5-го січня 1989 року правно існує УТГІ на всю Канаду, з правами наукових інститутів. Зараз розпочато робити заходи поширення діяльності на Америку. Також налагоджено співпрацю УТГІ в Мюнхені з УВУ, де спільно заплановано працювати НТШ, УВУ, УТГІ для добра української справи і народу.

Не один, напевно, запитає себе, яку діяльність може УТГІ робити на американському континенті? Відповідь дуже проста. Поперше, весь англійський світ довідається, що така установа існує. Заплановано відкрити курс журналістики, чейже дуже відчувається великий брак молодих українських журналістів чи навіть дописувачів до часописів, яких нема ким заступати. На американському континенті є лише один інститут европейських мов, де вишколюють фахових перекладачів. Держава дає навіть певні субсидії. В Канаді ще такого інституту нема. Зараз маємо кільканадцять молодих професорів з канадійських університетів і американських, які поступили в члени представництва і хочуть працювати. Для професорів буде заснована спілка українських професорів при УТГІ-представництві, які будуть висловлювати свої думки, встановлювати напрямні для навчання. Стають членами професори, які не студіювали на УТГІ чи УВУ, вони розуміють завдання науки і існування української політехніки.

Коли б всі професори і абсольвенти УТГІ поступили в члени представництва, підтримали початково фінансово, тоді можна зробити велике діло для української справи. Погляньмо на абсольвентів канадських чи американських університетів та інститутів, як вони підтримують ті школи, як ними дорожать. Візьмімо примір з тих абсольвентів, вступаймо в члени представництва УТГІ спільними силами довершимо велике діло для української нації.

В короткому часі представництво УТГІ в Торонто видасть інформативний бюлетень, де будуть подані всі інформації представництва, деякі статті професорів, список членів представництва. Бюлетень буде виданий в дуже обмеженій кількості, виключно для членів представництва. Вступайте в члени представництва УТГІ в Торонто, Онт., на адресу: J.G. Kurys, Ph. D. 27 Newell Court Toronto, Ont. M9A 4T9 Canada.

Інж. Осип Мазурок

ПОДЯКА

Дня 14-го грудня 1988 р. з волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий і ніколи Незабутній ЧОЛОВІК і Улюблений БАТЬКО

бл. п.

Іван Подусовський

Цією дорогою складаємо щиру подяку Родині, Приятелям, Знайомим, Сусідам та Організаціям, що в день нашого горя і смутку зложили нам особисто телефоном чи листовно вислови співчуття.

Сердечно дякуємо всім за квіти, пожертви на Служби Божі та церковно-громадські цілі.

Наша сердечна подяка о. деканові Ю. Бінковському, пароxові церкви св. Духа в Брукліні за відвідини Покійного вдома і шпиталі, за відслуження Парастасу і Святої Літургії та відпровадження Тлінних Останків Покійного на Вічний Спочинок.

Наша щира подяка Всеч. о. Б. Карасеві за відправлення Панахиди на цвинтарі.

Дякуємо всім Членам церковного хору при церкві св. Духа за гарне відспівання похоронних відправ під проводом п. Шайди.

Щиросердечна подяка нашим Дорогим п. Р. А. Боднар, які посвятили багато часу відвідуючи Покійного кожний день в шпиталі і підтримували Його на дусі. Рівнож дякуємо односельчанам Покійного п. Г. Войко і п. М. Костів, які приїхали з Канади, щоби попрощати Покійного.

Наша щира подяка п. Г. Цебрієві за зворушливий допис про Покійного Івана до „Національної Трибуни". Дякуємо всім Друзям, які прощали Покійного після Панахиди та тризни — п. Г. Цебрій від Організації Визвольного Фронту та від колишніх підпільників ОУН.

Від бруклинської громади: Всеч. о. Б. Карась, п. М. Бігун, п. Польний, від Народної Помочі п. П'ятка.

Наша щира і сердечна подяка п. М. Рейнаровичі і п. П. Бохонко за переведення збірки в автобусі котрий їхав на похорон.

На виховання священиків в Бразилії: 325 дол.

Інж. Б. Б. Саламахи — 50 дол.; Д. Г. Стефура — 25 дол.

На сиротинець в Бразилії:
п. Я. П. Дармограй — 30 дол.; М. Дармограй — 20 дол.
На церкву св. Духа в Брукліні —
п. М. Г. Гошовські — 20 дол.
На „Наше Життя" СУА
п. М. Світій, п. І. Галапац — 30 дол., п. Є. Ройовська — 25 дол.

На увіковічнення пам'яті Покійного присутні зложили замість квітів, на Фонд Оборони України і на видавничий фонд „Національної Трибуни". Пожертви склали:

по $50 — О. Крумшин; І. О. Макар; Т. П. Кузмів;
по $20 — М. Кузик; інж. О. Ґлют; М. Костів; Г. Цебрій, А. Житиський; В. Костик;
по $10 — В. Скомський; А. Бочневич; С. Бігун; Т. Шереґ; С. Боднар; І. Вітюк; І. Луцик; М. Кунька; В. Наум; Г. Бойко; М. П'ятка; А. Кадиляк; П. Данилів; Г. Дякун; О. Рибіцький; Т. Опарик; А. Плескун; І. Дуда; М. Бігун; Й. Луців; П. Бурик; Г. Боднар, М. Матійцьо; Р. Пасіkіра; А. Шупер; О. Кузан; П. Теребецький; У. Балицький;
по $5 — М. Пишняк; М. Бігун; М. Коваль; П. Моряк; І. Осадчук;
$2 — Р. Кучанський.

Ще раз дякую всім за пожертви. Нехай Всевишній винагородить Вас всіх, хто в який небудь спосіб віддав останню прислугу нашому Найдорожчому Чоловікові і Батькові.

Дружина — ОЛЬГА
Дочка — МАРТА з чоловіком АНДРІЄМ
Дочка — НАТАЛКА

Перший Курінь Уладу Пластунів Сеніорів ім. Степана й Олександра Тисовських

повідомляє у глибокому смутку, що дня 28-го лютого 1989 р. в Торонто, Канада відійшла на Вічну Ватру у 88-му році життя

Член Основник Куреня пластун сеніор керівництва

Марія Середницька-Мудрик — „Згода"

Основниця Жіночого Пласту та Паланкова у Стрию, Кошова та Зв'язкова у Пластовій Станиці Берхтесґаден, Член Булави Командантки Пластунок у Німеччині, Представниця Пласту на Бразилію та основниця Пластової Групи в Куритибі, член Проводу Пластової Станиці в Торонто, член Краєвої Пластової Старшини в Канаді та Головної Пластової Ради, член Управ Союзу Українок у Львові, Об'єднання Українських Жінок Німеччини, Ліги Українських Католицьких жінок Канади, Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Вдова по бл. п. директорові „Маслосоюзу" у Львові, Андрієві Мудрикові.

Складаємо оцим наші найщиріші співчуття опечаленим дочкам Ніні Мриц і Володимирі Демків та всій Родині.

СКОБ! Вірні до Смерти!

КУРІННА КОМАНДА І. КУРЕНЯ УПС ім. С. та О. ТИСОВСЬКИХ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДА

бл. п. мґра

ІВАНА БАЗАРКА

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ і ПАНАХИДИ

в наступних церквах:

вівторок, 21-го березня 1989 р.
церква св. Юра, Ню Йорк, год. 9-та ранку;
церква св. Андрея, Клівленд, год. 8-ма ранку;
церква свв. Володимира й Ольги, Чикаґо, год. 7 30 ранку;
вівторок, 28-го березня 1989 р., собор Пресвятої Родини, Вашінґтон, Д. К., год. 7 30 веч.;
п'ятниця, 31-го березня 1989 р., катедра св. Николая, Чикаґо, год. 8 15 ранку.

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

Дружина — НАТАЛІЯ
Сини — НЕСТОР і ВОЛОДИМИР

з Родинами

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 5-го березня 1989 р. відійшла у Вічність на 82-му році життя

бл. п.

АННА МАТІЙЧИН

ПАНАХИДА буде відправлена у середу, 8-го березня 1989 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Kutch, 215 Grand Street, Trenton, N.J.

ПОХОРОН в четвер, 9-го березня 1989 р. о год. 10-ій ранку в церкві св. Йосафата в Трентоні, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
муж — МИХАЙЛО
Залишені в Україні:
донька — ЕМІЛІЯ
внуки — АННА й ОЛЯ
3 правнуки і сестра

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ВИСТУПАЮЧИ У СТОЛИЦІ Індії Ню Делі на пресовій конференції, міністер закордонних справ Афганістану Абдул Ваківь обвинуватив Захід у небажанні надати економічну і гуманітарну допомогу його країні, економіка якої опинилася в тяжкому стані. Ваківь завершує свою п'ятиденну візиту в Індію. „Є країни, які не бажають надати нам гуманітарну допомогу. Це Британія і Франція, які обіцяли допомогти нам, але потім відмовилися дотримати слова. Ця справа має політичний підтекст", — сказав Ваківь, маючи на увазі невдалий „повітряний міст" під егідою ООН, який припинив свою працю після першого полету з продуктами в Кабуль. Летунські компанії багатьох країн відмовилися летіти в столицю афганістану, яка зі всіх сторін оточена загонами муджагедінів. Чужинецькі дипломати західніх країн, які покинули Кабуль на початку цього року, заявили, що безпосередньої небезпеки голоду в країні в даний час нема, а продовження гуманітарної допомоги зі сторони Заходу лише пішло б на користь режиму Наджібулли. А. Ваківь натякнув, що допомогу Афганістанові, можливо, надасть Індія, з якою тепер ведуться переговори з цього приводу.

Д-р О. Субтельний...

(Закінчення зі стор. 1)

их роках XIX століття. Він включав скасування посту гетьмана, знищення українських адміністративних установ, як також зруйнування існуючого суспільного ладу. Українські селяни були повністю і законом закріпачені, міста й міщани були інтернаціоналізовані, українська церковна ієрархія — русифікована, дворянство ввійшло в систему російської шляхти, а козаки, які до того часу були вільними землевласниками, отримавши особливий статус державних селян.

Реакція українців на спроби цариці Катерини зруйнувати гетьманську Україну спочатку була негативною. Д-р Когут розповів про випадки, де українським боярам було присуджено вирок смерти за їхні заклики до відновлення гетьманщини. Частина дворянства, яка залишилася вірна гетьманській традиції і намагалась втримати гетьмана, козацькі формації, писала антиасиміляційні трактати. Проте більшість бояр швидко включилась в систему російської шляхти і не надто протестувала проти закріпачення українських селян.

Д-р Когут зупинився на наслідках зруйнування гетьманщини для майбутньої історії України. По-перше, значна частина українського суспільства зрусифікувалася. По-друге, виникла поляризація на території України: міста стали зрусифіковані, інтернаціоналізовані, а села залишились українськими. Отож, з того часу бути українцем означало також бути і селянином. По-третє, будь-який вияв націоналізму став злочином. І найважливіше: Україна втратила своє політичне представництво. В наслідок зруйнування гетьманщини не існувало більше української еліти, яка передавала б ідею української державности наступним поколінням. Український народ був змушений створити нову елітну клясу, новий прошарок лідерів суспільства, оснований не на історичній законності, а на етнічних традиціях, мові і культурі.

Д-р Когут пояснив, що він вирішив дослідити цю „темну сторінку" української історії щоб заповнити прогалину в українській історіографії. В українських школах, наприклад, учні вивчають добу хмельниччини, а потім перескакують двісті років до національного відродження і Шевченка.

На відміну від д-ра Когута, д-р Субтельний не входив в саму тему його книжки (адже — це вичерпна історія України), а розповів присутнім про те, що спонукало його написати таку працю. По-перше, він бачив потребу нової історії України, оскільки останні історії були написані ще в тридцятих роках. Очевидно, вони належно не розглянули сучасний період України. Отож він свідомо зосередив увагу на подіях XX століття. Далі проф. Субтельний сказав, що він намагався написати історію України в стилі західньої історіографії, щоб вона була більш доступна західним науковцям, а тимбільше, сказав він, кожне покоління істориків повинно мати нагоду висловитися.

Проф. Субтельний сказав, що він писав цю історію головно для української діяспори, якій вже давно потрібно історію, яка не повчає, не жаліє себе, не розглядає історичні події з тієї чи іншої ідеологічної точки зору. Він хотів написати правдиву, об'єктивну, понад-ідеологічну історію. Але він також написав цю історію для неукраїнців, щоб їм легше було інтегрувати Україну в загальну всесвітню історію. І на кінець, історія написана для українців в Україні, які мають чи не найбільшу потребу такої праці, особливо тепер коли так феноменально зростає зацікавлення українців в УССР їхньою історією.

Єдина схильність, яку можна помітити в його історії України, заявив проф. Субтельний, це абсолютне переконання в правильність принципу національного самовизначення. Отож він оцінює усі історичні події України в світлі цього принципу.

Однією з головних тем його історії України — це бездержавність українського народу. Факт, що 50 мільйонів освічених людей не мають власної держави являє собою вельми цікаву інтелектуальну загадку для нього.

Не легко було написати історію України, сказав проф. Субтельний. Він мусів брати до уваги не лише три різні групи читачів, а й малорозвинену українську історіографію, яка створювала деякі проблеми, тим більше, що українська історіографія роздвоєна: українські науковці в СССР вважають клясову боротьбу найбільшим поштовхом до історичних подій, в той час коли українські науковці на Заході вважають змагання за державу найвищим ідеалом в історії народу.

Але, не зважаючи на всякі труднощі, пов'язані з написанням історії України, сказав проф. Субтельний, йому було дуже приємно її писати, знаючи, що її будуть читати чисельні люди. Історія України дуже важлива в сучасному світі політики, адже виявляється, що національні відносини в СССР можливо матимуть навіть і вирішальний вплив на майбутнє СССР. А ми, додав д-р Субтельний, завжди розуміли важливість національностей. Одним із головних поштовхів до здійснення такого великого діла була, як він сказав, його величезна відданість українській справі.

„Історія України" проф. Субтельного отримала прихильну оцінку в Канаді та ЗСА. І дійсно вона навіть появилася на списку „бестселлерів" в західній Канаді.

У розмові з авторами після їхніх виступів учасники довідалися, що д-р Когут плянує далі досліджувати вибрані періоди української історії, але цим разом розглядатиме XIX століття, а проф. Субтельний продовжуватиме свою наукову працю з ділянки історії України в XX столітті.

Вечір закінчився прийняттям, під час якого гості мали нагоду закупити книжки науковців з автографами.

БАЖАЮТЬ ВИЗДОРОВІННЯ

Джерзі ситі, Н.Дж. — Карпатський Союз отримав з Чехо-Словаччини вістку, що колишній майор УПА Іван Шпонтак, засуджений свого часу польським судом на смерть, у вислідi апеляції „помилуваний" на 25 літ тюрми, а у наслідок амнестії був випущений на волю по 22-ох з половиною роках, є тяжко хорий і знаходиться в лічниці. Земляки й друзі бажають йому скорого й повного видужання.

ЗБОРИ УСК-у

Ню Йорк. — Тут в суботу, 11-го березня ц.р., о год. 7-ій вечора відбудуться Загальні збори Українсько-Американського Футбольного Товариства та Загальні збори Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку. Збори обидвох установ відбудуться в приміщеннях УСК-у, 122 Друга авеню, а якщо на означену годину не явиться достаточе число членів, то збори відбудуться на годину пізніше, не зважаючи на число присутніх.

Захід...

(Закінчення зі стор. 2)

якийсь військовий склад. Але дехто чув як звідти доносилися постріли.

Ще один свідок, Петро Низенко, розповів, що був тоді хлопчаком і одного разу заліз на дах вахтової будки і побачив величезну довгу яму з мертвими людьми. Серед місцевих жителів ще й тепер живуть не менше десяти свідків, котрі знали, що там таємно розстрілювали й також привозили для поховання розстріляних десь в іншому місці.

Зібравши такі матеріяли, М. Лисенко звернувся до представників влади, однак ті не захотіли заперечувати висновки попередніх двох комісій, встановивши напис, який не відповідає дійсності.

Вимірявши розміри могил і взявши до уваги кількість похованих в тих могилах, що вже були розриті частково, М. Лисенко підрахував приблизно, що в могилах поховано від 150,000 до 200,000 людей.

В газеті „Ню Йорк Таймс" повідомляється, що неформальна організація „Меморіял" почала розслідувати інші аналогічні поховання в СССР, наприклад в Куропатах на території Білорусії та біля Катиня на Смоленщині.

Щодо поховання у Биковні, то М. Лисенко та інші громадяни України добилися чергового розслідування. Тепер влада призначила уже четверту комісію, яку очолив той самий генерал-майор Іван Гладуш, котрий керував третьою комісією. Цей генерал недавно заявив у своєму інтерв'ю газеті „Вечірній Київ", що нема жадних підстав для заперечення висновків попередніх трьох комісій, оскільки не знайдено ніяких документальних свідчень. Живих свідків, яких розшукав М. Лисенко, генерал до уваги не бере, очевидно розраховуючи, що їх легко можна буде залякати.

Свідок П. Куковенко, якому тепер 74 роки, розповідає, що через чотири дні після приходу німців у 1941 році його і ще декількох приятелів заарештували. Їх привезли до лісу і наказали розкопувати одну з могил, де було виявлено трупи людей, що явно були поховані не дуже давно. Німці зфотографували трупи і звеліли засипати могилу.

Деякі свідки розповідають, що в передвоєнні роки, коли працівники органів безпеки арештовували їхніх родичів, то на допиті знущаючись казали: „Ви звинувачуєтесь по статті 23-ій", тобто, натякали на кінцеву зупинку 23-го числа трамваю, яким і до сьогодні їздять у Биковню.

П. Низенко також розповів, що недавно Биковню відвідали два генерали й почали розпитувати місцевих жителів, але як тільки зрозуміли, що версія про „звірства німців" тут не пройде, відразу ж втратили цікавість до тверджень живих свідків. Людям вони відповідали, що зелений паркан це — вигадка.

ВИСОКОПОСТАВЛЕНІ ЧИНОВНИКИ совєтського міністерства нафтової промисловости, а також управління паливних і енергетичних ресурсів розповіли в кількох інтерв'ю, що Совєтський Союз має намір зменшити експорт нафти в капіталістичні країни з метою стабілізації світових цін на нафту. Совєтська обіцянка була зустрінута апльодисментами зі сторони 13 країн — членів ОПЕК. Останнім часом ОПЕК, намагаючись обмежити експорт нафти, робить зусилля, щоб заручитися підтримкою країн, які не входять у картель. Об'єднані зусилля ОПЕК та інших країн можуть сприяти підвищенню цін на нафту на світовому ринку. „Совєтський Союз, — заявив представник міністерства нафтової промисловости Євген Качевський, — має намір зменшити експорт нафти у капіталістичні країни на 100,000 барилок в день протягом першої пловини цього року".

ПРЕДСТАВНИК ПОЛЬСЬКОЇ державної летунської компанії ЛЬОТ повідомив, що в цьому місяці відриється регулярне пасажирське повітряне сполучення між Варшавою і Тель Авівом. Полети будуть здійнювати літаки ЛЬОТ і ізраїльської компанії „Ель Аль" один раз у тиждень. За роки існування Ізраїля Варшава і Тель Авів ніколи не були зв'язані регулярними повітряними лініями. До війни літаки зі столиці Польщі літали в Тель Авів, який перебував тоді на підмандатній території Палестини. Перший літак компанії „Ель Аль" вилетить з Тель Авіву 28-го березня. Перший літак компанії ЛЬОТ покине Варшаву 30-го березня. Польща стане третьою комуністичною країною Східньої Европи, зв'язаною з Ізраїлем повітряним шляхом. Румунія ніколи не переривала такого сполучення, а мадярщина відновила його після 11-річної перерви.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 5.

В. Гулак, Айслінгтон	15.00
В. Клебович, Ню Бритен	15.00
Я. Маєвський, Лос Анджелес	15.00
М. Припхан, Іст Ратерфорд	15.00
Ю. Степанюк, Кю Ґарденс	15.00
А. Капітан, Рочестер	11.62
П. Андрущенко, Бессемер	10.00
І. Баланецький, Апопка	10.00
Г. Буяр, Ґлен Спей	10.00
А. Воробкевич, Воррен	10.00
А. Герман, Джерзі Ситі	10.00
д-р Б. Гординський, Дрейк	10.00
М. Каплистий, Філядельфія	10.00
О. Крижанівська, Бруклин	10.00
І. Кровицький, Фармінґтон Гіллс	10.00
О. Мартинюк, Каєгоґа Фоллс	10.00
І. Марич, Парма	10.00
В. Мерещак, Ворм Мінерал Спрінґс	10.00
О. Поритко, Філядельфія	10.00
Е. Сахарук, Венгем	10.00
П. Слободян, Кларк	10.00
Ф. Слободянюк, Дрексель Гілл	10.00
І. Солук, Голливуд	10.00
В. Сосяк, Форест Гіллс	10.00
Владика С. Сулик, Філядельфія	10.00
М. Суський, Форест Гіллс	10.00
В. Хома, Бікон	10.00
А. Шульга, Метитак	10.00
Р. Шумило, Лексінґтон	10.00
Д. Яременко, Сомервілл	10.00
Г. Шашло, Дітройт	7.00
М. Бекіш, Ірвінґтон	5.00
І. Блиха, Ґарфілд	5.00
Д. Бобеляк, Нюарк	5.00
М. Бодел, Чикаґо	5.00
М. Велич, Сиракюзи	5.00
Я. Волошин, Манассас	5.00
о. С. Галик-Голутяк, Лос Анджелес	5.00
Й. Гома, Бриджпорт	5.00
М. Ґорон, Ріґо Парк	5.00
д-р Х. Дурбак, Мавтейнсайд	5.00
А. Заяць, Норридж	5.00
О. Ільків, Бруклин	5.00
Д. Клапко, Нюарк	5.00
О. Клос, Даймонд Пойнт	5.00
М. Коженьовський, Філядельфія	5.00
І. Козак, Ґарнервілл	5.00
І. Козій, Чикаґо	5.00
О. Кусів, Голливуд	5.00
Я. Лехнюк, Палатайн	5.00
В. Микитюк, Ґловерсвілл	5.00
М. Навроцька-Торіеллі, Колонія	5.00
О. Олесницький, Матаван	5.00
В. Остапик, Бристоль	5.00
М. Пацура, Філядельфія	5.00
А. Побідинський, Чикаґо	5.00
Ю. Полянська, Елизабет	5.00
Д. Пушка, Бронкс	5.00
М. Рінаш, Вебстер	5.00
П. Романишин, Денвер	5.00
П. Свінчук, Гіксвілл	5.00
Л. Семущак, Вудсайд	5.00
Е. Скоцко, Силвер Спрінґ	5.00
М. Слабий, Юніондейл	5.00
В. Стечак, Елкінс Парк	5.00
Я. Тенюх, Бруклин	5.00
М. Тотос, Редінґ	5.00
Ю. Федечко, Колюмбус	5.00
М. Фафендик, Шебойґен	5.00
Н. Франко, Піттсбурґ	5.00
Л. Хомяк, Болтон Лендінґ	5.00
Р. Хомяк, Мк Лін	5.00
М. Цибик, Тамс Рівер	5.00
Д. Шабля, Філядельфія	5.00
Т. Школяр, Манагокін	5.00
А. Житинський, Парксвілл	3.00
П. Лещишин, Рочестер	3.00
Е. Ступарек, Лорейн	3.00
Е. Гойдиш, Вестбири	2.50
В. Балук, Говард Біч	2.00
О. Вонторський, Філядельфія	2.00
А. Гоміцька, Кармел	2.00
А. Дикій, Міддл Виледж	2.00
А. Зурак, Вудгейвен	2.00
О. Іваночко, Бруклин	2.00
І. Іськів, Сен Бруно	2.00
Р. Косович, Сен Франсіско	2.00
К. Кох, Джерзі Ситі	2.00
д-р Р. Кухар, Гейс	2.00
П. Кучма, Ню Йорк Ситі	2.00
В. Матичак, Чикаґо	2.00
Д. Микита, Фінікс	2.00
І. Онишкевич, Ірвінґтон	2.00
І. Попівчак, Відспорт	2.00
В. Руд, Такома Парк	2.00
Б. Сосницький, Ель Кагон	2.00
Л. Стайнберґ, Норт Порт	2.00
П. Холявка, Ютика	2.00
М. Чайковський, Морріс Плейнс	2.00
д-р Т. Чуй, Марлборо	2.00

Шевченкова...

(Закінчення зі стор. 1)

ніна звірювалася домашньому лікареві Фішерові: „Як багато такту і доброти має цей чоловік (Шевченко). Як уміє шанувати все, що є святе". Не сказала тільки, як терпить її зранене серце і гордість, бо крім приязні і пошани не завважила нічого більше.

І хоч Шевченка радо вітали багаті аристократи, його огортала носталгія за родинним селом, за дідом Іваном, братами, сестрами. Він усіма фібрами своєї вражливої душі тужив за Оксаною. В листах до брата Миколи не запитав ніколи про неї. Знав, що сільські дівчата вчасно виходять заміж, напевно вийшла й вона, „як і їй ведеться? Чи пам'ятає про нього? Він пам'ятав. Одну свою з останніх поем назвав „Черниця Мар'яна" і дописав вдолині: Оксані Коваленко в пам'ять того, що давно минуло. На вступі поеми питав, чи Оксана згадує ці хвилі, разом пережиті в Кирилівці. А далі писав: „А я і досі плачу і досі журюся. На тебе дивлюся, за тебе молюся".

У квітні 1843 року вирушив Шевченко з Москви на Україну. Знав, що мусить туди поїхати, побачити своїх рідних. У травні був уже в Києві. Коли станув над берегом Дніпра, побачив чудову панораму вічного міста і високу дзвіницю Лаври, яка блистіла золотом. Скільки разів ударяли в це місто навали і залишали руїни, одначе на цих руїнах розквітало нове життя. Неповоротно і без сліду зникали Ольбія, Понт і Капея, Каффа, а Київ стояв. Здобували місто поляки, грабував Андрій Боголюбський, штурмував Ґедимін, шарпали печеніги і половці. Після монголів прийшли татари, а одначе все минуло, якась животворна сила була в цім місті. По кожній руїні Київ виростав ще кращий, ще могутніший.

У Кирилівці сидів Тарас у батьківській хаті і слухав понурих оповідань брата Микити. Катерина гарує на панщині, а Ярина має ще тяжчу долю, бо чоловік п'яниця. Йосиф чумакує, однак п'ять днів на тиждень мусить відробити панщину. Сусідці вдові забрали до війська сина одинака, а за чоловіка, який помер перед п'ятьма роками, вона платить „подушне". Зібравшись на відвагу, Тарас спитав про Оксану, що колись пасла гуси на вигоні. Микита, плачучи, розказував трагедію Оксани.

— Стояв тут полк москалів. Оксана була найгарнішою дівчиною в селі, вподобав собі її офіцер і забрав із собою. Мати з журби померла, батько занедужав, а вона на другий рік повернулась обстрижена з дитиною. Утратила розум, ходила по селі і кувала, мов зозуля. Настали морози і Оксана зникла. Чи вовки її з'їли, чи втопилася, не знати. Нехай Бог скарає того, хто її скривдив, — закінчив Микита.

Тарас мовчав, тоді встав, взяв шапку і вдарив нею до землі з цілої сили... Він виїхав з Кирилівки дуже пригноблений. Чашу горя мусів випити до дна. Чув вину супроти рідних, супроти народу. Він вільний, чим може їм допомогти? Подорозі до Яготина роздумував над допомогою братами і прийшла надхненна думка: „Воз величу отих німих рабів моїх. Я на сторожі коло них поставлю слово". („Подражанії XI Псалму")

У Яготині прочитав свій вірш „Сліпа", що його створив в Петербурзі, не знаючи про долю Оксани. Під враженням недавно почутого, читав цей твір з таким чуттям, що всі були до глибини душі зворушені. Опісля княжна Варвара писала до приятеля швайцарця Айнарда: „Якби я могла передати словами мої переживання під час читання цієї поеми! Яке чуття, які думки, яка краса, чар і трагізм. Я плакала від щастя і горя". А на кінці додала „Капніст переконаний, що я закохалася у Шевченка і втратила голову. Коли б побачила з його сторони почування, відплатила б великим коханням".

Та не сліпого кохання князівен бажав Шевченко, він носив у душі чорне горе Оксани. Ціле життя мріяв про неї і в холодному Петербурзі, коли лікар Барі числив години життя поета, він уперто відганяв смерть — Косаря, бо ще востаннє хотів хоча думками бути на Україні. В хаті українській, де на покутті висить святий образ у вишиваному рушнику, а перед ним горіюча свічка. У цій хаті, де стоїть взориста скриня, довкола стін чисті лавки і підлога вимазана білою глиною, а у дверях стоїть дівчина темноволоса, чорнобрива, усміхнена. Вона тепло і світло, і подих рідної землі, вона — Шевченкова Оксана.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!